

KATECHETICKÉ

OZVENY

3 / 2013 / 2014 *školský rok*

INFORMÁTOR A METODICKÝ POMOČNÍK PRE UČITEĽOV
NÁBOŽENSTVA A KATECHÉTOV SPIŠSKEJ DIECÉZY

Odovzdal Ducha na Veľký piatok.

Odovzdal Ducha na Turíce.

On vdýchol Ducha.

*Cirkev, to spoločenstvo učeníkov
a nasledovateľov*

je ako žena:

Ona prijíma Ducha Svätého.

Ducha, ktorý bol v Ježišovi, Synovi.

Ducha prijatého od Otca.

Ona prijíma poslanie:

láskyplne znášať utrpenie sveta

a odpúšťať si navzájom hriechy.

*Je to veľký dar a veľká úloha,
ktorá nám bola zverená.*

*Je prirodzené, že čas od času strácame
odvahu...*

*A predsa: znovu chytáme dych,
a odovzdávame sa nášmu Bohu vo viere,
že budúcnosť nech už prinesie čokoľvek,
patrí Jemu,
v dôvere, že nás neopustí.*

Jeho Duch ostáva navždy s nami!

Toni Zenz : Bronzová socha „Odovzdal Ducha“
<http://zustermarianne.wordpress.com/tag/toni-zenz/>

” *Istý rabín prosil Boha, či by nemohol vidieť niekedy na vlastné oči nebo a peklo. Boh vypočul jeho prosbu a určil mu aj sprievodcu. Najprv vstúpili do jednej izby, kde bol veľký kotol s vyberanou potravou. Lenže ľudia aj napriek tomu boli smutní, pretože lyžice boli také dlhé, že si ich nemohli dať do úst. Prorok vysvetlil rabínovi, že to bolo rovnako veľkej miestnosti, tam však bola situácia úplne iná. Ľudia, ktorí tam boli mali tiež v rukách dlhé lyžice, ale vyzerali oveľa šťastnejšie, boli zdraví a radostní, dlhé lyžice používali, aby si podali jedlo jeden druhému. Toto miesto bolo nebo.* “

Známy príbeh z knihy *O kázni a dáždňikoch* nám nepribližuje ani tak realitu večnosti, ako skôr atmosféru neba alebo pekla v našich zemských podmienkach. Popolcovou stredou každoročne začíname Pôstne obdobie. V ňom sa budeme snažiť niečo si odrieknuť, skrotiť zlé náklonnosti, rozvinúť niečo z toho, čo zakrpatelo. Možno si vyberieme čosi, čo nás posunie vo vzťahu s Bohom, alebo niečo, čo zlepší naše vzťahy s druhými. Je však jedna oblasť, v ktorej jedno s druhým úzko súvisí a podľa slov Pána Ježiša dokonca sa podmieňuje. Márne by sme sa uchádzali o Božie odpustenie, ak máme v sebe hnev, nenávisť, zatrpknutosť a ak živíme krivdy a neodpustenie voči blíznym. Ide o odpustenie a zmierenie. K úvodnému príbehu môže byť jednoduchý záver: všade tam, kde má miesto odpustenie a zmierenie, zavládne pokoj – nebo a tam, kde odpustenie a zmierenie chýba, nie je pokoj, je prítomný hnev, smútok, rozdelenie. Prepáčiť urážku, odpustiť vinu, vzdať sa odvety a zabudnúť, to sú všetko ťažké životné úlohy. Žiaľ, ako sa nevyhneme vlastným zlyháním, nevyhnú sa im ani iní. Ak môj hriech a moje zlyhanie oslabujú môj vzťah s Bohom a vplývajú na vzťahy s blíznymi, to isté platí o druhých. S trpkým údivom vnímame koľko rozdelenia môže byť v našom vnútri, v našom bližšom či vzdialenejšom

okolí a v spoločnosti. V Pôste budeme viac a citlivejšie vnímať, ako sme získali zmierenie s Bohom. Pobožnosti krížových ciest nám sprítomnia Ježišovo utrpenie, ktoré nám prinieslo odpustenie hriechov a zmierenie s Bohom. Ježiš odstránil prekážku hriechu, ktorý nás oddeľoval od Boha. Zmierna obeť Ježiša Krista na golgotskom kríži má moc obmäkčiť naše srdcia, aby sme pocítili potrebu zmierenia sa s Bohom a so svojim blíznymi.

Ak sme povolaní byť nielen učiteľmi a svedkami, svedčiť môžeme aj v zmierení a odpustení. Vo svojom rodinnom, školskom, či farskom prostredí je potrebná prítomnosť svedkov odpustenia. Kofkokrát sa naskytne príležitosť, aby sme svedčili o tom, že neživíme v sebe pocity nenávisťi a pomsty. V rodine voči svojím najbližším, vo farnosti voči iným veriacim a v škole voči kolegom či žiakom a študentom. Sú situácie, keď sa využíva tzv. mediátor – akýsi sprostredkovateľ či zmierovateľ. Je to silné svedectvo, ak sa takejto úlohy ujme učiteľ náboženstva alebo katechéta. Na druhej strane je veľkým nešťastím ak ten, kto by mal byť svedkom odpustenia a zmierenia vytvára napätie alebo prispieva k rozdeleniu. Atmosféra v mnohých rodinách, atmosféra v spoločnosti skôr svedčí o domáhaní sa spravodlivosti za každú cenu, o tvrdosti slov a ľudských srdc

neochotných čokoľvek prepáčiť alebo odpustiť. Takouto atmosférou bývajú poznačené aj deti a študenti. Počas katechéz a hodín náboženstva sa naskytne nejedna príležitosť, keď je vhodné zasiahnuť a pomôcť zmiereniu a odpusteniu v skupine. Nakoľko je Pôstne obdobie prípravou na Veľkú noc, opäť bude vhodné pripomínať zmysel, podstatu a dôležitosť sv. spovede. Pre niektorých nie je problém prijímať túto sviatosť pravidelne, iní však budú potrebovať vysvetlenie, ako si urobiť poriadok vo svojom vnútri, vo vzťahoch a predovšetkým vo vzťahu s Bohom. Každá úprimná sviatosť zmierenia, ku ktorej dopomôžete svojim zverencom, bude veľkým úspechom. K príprave na sviatosť zmierenia

nájdete podnety v tomto čísle Katechetických ozvien. Zahrnuli sme doňho stručný pohľad na katechetické výzvy v apoštolskej exhortácii pápeža Františka *Evangelii gaudium*. K prežívaniu Pôstneho obdobia vám poslúžia ako pomôcka a inšpirácia aj ďalšie príspevky v časti Ako aktivizovať a Katechetické námety. Pri hľadaní námětov si môžete vybrať aj z minulých ročníkov Katechetických ozvien, ktoré sú v elektronickej podobe umiestnené v archíve (<http://www.dkuspis.sk/index.php?page=4&cat=1&-sub=1>). Pôstne a veľkonočné témy boli súčasťou obsahu tretieho čísla. Ďakujeme za všetky námety, o ktoré sa podelili naše katechétky PaedDr. M. Majková a Mgr. J. Pojezdalová, PhD.

Poslednú februárovú sobotu sme pripravili seminár na tému Teológia tela podľa bl. Jána Pavla II. pod názvom Učiť sa milovať ľudskú lásku. Video zo seminára je zverejnené na našej stránke. V prípade záujmu o usporiadanie seminára v niektorom dekanáte alebo vo farnosti nás kontaktujte. Literatúru s touto tematikou zahŕňa naša knižná ponuka. Kristovo vykúpenie prinieslo zmierenie a pokoj do ľudských srdc. Všetkým Vám a katechizovaným prajeme a vyprosujeme požehnanú prácu pri šírení evanjelia o ukrižovanom a vzkriesenom Kristovi.

Požehnaný Pôst a Veľkú noc želá
Viktor Pardeľ, riaditeľ DKÚ a jeho
spolupracovníci

● Korešpondenčná súťaž Rok so Sedembolestnou

Súťaž je odozvou na Dekrét biskupov Slovenska, ktorým vyhlasujú rok 2014 za jubilejný „Rok Sedembolestnej Panny Márie“ a na želanie „aby ho všetci členovia Katolíckej cirkvi na Slovensku využili na prehĺbenie katolíckej viery a úcty voči našej Matke.“

Je ponukou a pozvaním mladej generácie, ako zaujímavou formou prehĺbiť svoj vzťah k Panne Márii a jej Synovi, overiť svoje doterajšie vedomosti a získať nové poznatky vo viere. Zároveň je výzvou nasledovať Máriu vo svojom živote.

Súťaž má 5 postupových kôl a začala 17. februára 2014. Podrobné informácie nájdete na <http://www.dkuspis.sk/index.php?page=1&cat=2&art=20140217093241>.

● Videoprednášky a prezentácie zo seminára Učiť sa milovať ľudskú lásku

Katechetický úrad Spišskej diecézy zorganizoval v sobotu 22.02.2014 vzdelávanie katechétoz pod názvom Učiť sa milovať ľudskú lásku. Lektorom seminára bola ThLic. Róbert Neupauer a celkový obsah zameraný na vvedenie a oboznámenie s obsahom teológie tela Jána Pavla II. a možnosti zaradenia do vyučovania náboženstva a katechézy. V prvej časti bolo predstavené historické pozadie a motívy vzniku teológie tela a jej aktuálnosť pre oblasť katechézy, v druhej časti lektor hovoril o ľudskej láske v Božom pláne a v tretej – praktickej časti bola predstavená ukážka katechézy s názvom *Blahoslavení čistého srdca*, ktorá okrem klasického obsahu poukazovala na možnosť prepojenia katechéz v jednotlivých ročníkoch s aspektmi teológie tela. Všetky videoprednášky sú dostupné na adrese: www.dkuspis.sk.

● 2 % zo zaplatenej dane pre Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy

V tomto roku sa opäť uchádzame o vašu podporu v podobe poskytnutia 2% z vašich daní za rok 2013. Vopred ďakujeme všetkým učiteľom, katechétom a ich rodinným príslušníkom i známym, ktorí ste sa rozhodli 2% podporiť dielo katechizácie a evanjelizácie v našej diecéze. Tlačivá nájdete na webovej stránke www.dkuspis.sk.

● Biblická olympiáda – dekanátne kolá

V školskom roku 2013/2014 sa do Biblickej olympiády zapojilo 125 škôl. V kategórii základných škôl je zapojených 95 štátnych a katolíckych škôl a v kategórii stredných škôl je zapojených 30 gymnázií a stredných odborných škôl. Pozvánky na dekanátne kolá budú zasielané na adresy prihlásených škôl.

● Výtvarná súťaž Biblia očami detí a mládeže

Školské kolá výtvarnej súťaže je potrebné realizovať do 1. 3. 2014; vyhodnotiť do 15. 3. 2014. Vyhodnotí ich učiteľ náboženskej výchovy (náboženstva) v spolupráci s učiteľom výtvarnej výchovy (prípadne odborníkom vo výtvarnom umení). Zo školského kola zasielajte len práce umiestnené na 1., 2. a 3. mieste z každej kategórie s označením „Biblia očami detí a mládeže“ na adresu Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy, Levočská 10, 052 01 Spišská Nová Ves do 31. 3. 2014 (nie na adresu KPKC!). Na zadnú stranu každej práce prilepte vyplnený formulár, ktorý je súčasťou propozícií výtvarnej súťaže a nájdete ho na našej webovej stránke.

● Priebeh tvorby učebníc

Dňa 19.2.2014 sa uskutočnilo v Levoči záverečné stretnutie autorov učebníc náboženstva so zástupcami KPKC n.o. a Spolku svätého Vojtecha (SSV), na ktorom boli prezentované konečné verzie učebníc (okrem učebnice 3. roč. ZŠ, pretože tá sa skúša v praxi...).

Po tomto stretnutí sa učebnice odovzdali recenzentom na vypracovanie posudkov. Ku každej učebnici budú vypracova-

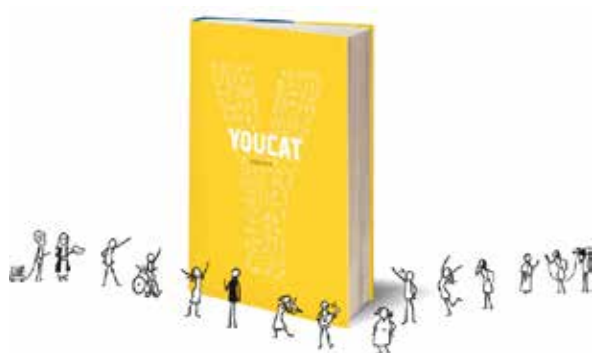

né dva posudky, jeden recenzent je z akademickej obce a jeden z praxe – učiteľ náboženstva.

Autori na základe pripomienok recenzentov zapracujú do diela vecné pripomienky, aby sa takto pripravené učebnice odovzdali otcom biskupom na schválenie, ktoré sa uskutoční na plenárnom zasadnutí KBS 25. – 26. marca 2014. Po schválení otcami biskupmi sa učebnice posielajú na tlač do SSV a v priebehu jesene 2014 resp. jari 2015 sa budú učebnice tlačiť a postupne distribuovať do škôl.

Otázka pracovných zošitov pre tento školský rok ešte nie je doriešená, keďže čakáme na odpoveď MŠVWaŠ SR. V budúcom školskom roku pracovné zošity tlačené nebudú, pretože ich nahradia nové učebnice.

● Vyhodnotenie projektu Tajomstvá a poklady Youcatu

V priebehu mesiacov október až december 2013 bol realizovaný projekt „Tajomstvá a poklady Youcatu“, do ktorého sa mohli zapojiť žiaci sekundárneho vzdelávania. Zámer, požiadavky a námety jednotlivých súťažných kôl boli zverejňované podľa jednotlivých kôl na našej stránke www.dkuspis.sk. Jednalo sa o štyri súťažné kolá. Ťažisko súťažných kôl spočívalo na prvej časti Youcatu a tou je „*V čo veríme*“. Tým sme trochu predĺžili Rok viery a poukázali na obsah viery, ktorý zaujímavou formou predstavuje v krátkosti Katechizmus katolíckej cirkvi. Úlohou žiakov bolo v prevažnej miere vyhľadať v Youcate určené citáty, výroky, vysvetlenia pojmov, prípadne doplniť

vetu. Mladí ľudia sa takýmto spôsobom zorientovali v náuke viery a zamýšľali sa nad jej obsahom. O tom, že súťaž formou projektu vzbudila u žiakov záujem, svedčí aj ich zapojenie a nasledujúce vyhodnotenie. V prvom kole sa do projektu zapojilo 127 žiakov z 19 škôl. Nie všetci vydržali do konca. Všetky štyri kolá úspešne absolvovalo 67 žiakov, z toho 9 žiakov stredných škôl a 58 žiakov základných škôl. Zaujali ich hlavne citáty, výroky, nové poznatky ale i jasnosť a zrozumiteľnosť textu a sprievodné ikonky.

Zoznam škôl zapojených do projektu:

Základné školy

ZŠ Apoštola Pavla, Liptovský Mikuláš
 ZŠ Dr. Daniela Fischera, Kežmarok
 ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice
 ZŠ Šarišské Dravce
 ZŠ s MŠ Klin
 ZŠ s MŠ Veľký Lipník
 ZŠ Grundschule, Hradné námestie 38, Kežmarok
 ZŠ Zdenka Nejedlého, Spišská Nová Ves
 ZŠ s MŠ Štefana Náhaluku, Liptovská Teplička
 ZŠ s MŠ Harichovce
 ZŠ sv. Vincenta, Ružomberok
 ZŠ Rudolfa Dilonga, Trstená
 ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Spišská Nová Ves

Stredné školy

Cirkevné gymnázium Pavla Ušáka Olivu, Poprad
 Cirkevná stredná škola, Snina
 Hotelová akadémia, Humenné
 Stredná zdravotnícka škola Márie Terézie Shererovej, Ružomberok
 SZŠ sv. Alžbety, Mäsiarska 25, Košice
 Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Sučany

Maximálny počet bodov bol **88**.

V 1. kategórii sa stala víťazkou **Viktória Ragalová**, žiačka 9. ročníka zo ZŠ Rudolfa Dilonga z Trstenej, ktorá získala 87,5 bodov.

V 2. kategórii sa stala víťazkou **Mária Bušová**, žiačka 5. A Bilingválneho gymnázia Martina Hodžu v Sučanoch, ktorá získala 85,5 bodov.

Víťazkám blahoželáme.

Tabuľka úspešných riešiteľov v 1. kategórii

P.	Priezvisko, meno, škola, trieda	Body
1.	Ragalová Viktória, ZŠ R. Dilonga Trstená, 9.A	87,5
2.	Kameníková Zuzana, ZŠ sv. Vincenta, 6.B	86,5
3.	Gurová Štefánia, ZŠsMŠ Klin, 8.B	85,0
3.	Zsigmundova Gabriela, ZŠ sv. Vincenta Ružomberok, 7.A	85,0
4.	Širilová Terézia, ZŠ Z. Nejedlého, SNV, 8.A	84,0
4.	Potočná Klára, ZŠ Grundschule, Kežmarok, 6.A	84,0
5.	Budzáková Barbora, Grundschule, Kežmarok 6.A	83,5
5.	Paliderová Mária, ZŠ sv. Vincenta, Ružomberok, 7.A	83,5
6.	Hrebenár Michal, ZŠ Grundschule, Kežmarok, 8.B	83,0
6.	Chomova Radomíra, ZŠ Apoštola Pavla, Lipt. Mikuláš, 8.A	83,0
6.	Motyľová Zuzana, ZŠ Rudolfa Dilonga, 7.A	83,0
6.	Ješšová Natália, ZŠ Rudolfa Dilonga, 7.A	83,0
7.	Knišová Barbora, ZŠ Apoštola Pavla, Lipt. Mikuláš, 6.roč.	82,5
7.	Mačová Miriam, ZŠ Šarišské Dravce, 8.B	82,5
7.	Marhoferová, ZŠ sv. Vincenta, 7.B	82,5
7.	Smiešková Barbora, ZŠ Apoštola Pavla, Lipt. Mikuláš, 6. roč.	82,5
8.	Pavlikovič Marko, ZŠ Dr. D. Fischera Kežmarok, 4.B	82,0
8.	Blaško Michael, ZŠ sv. Cyrila a Metoda, 9.B	82,0
9.	Duřová Anna Mária, ZŠ Dr. D. Fischera, Kežmarok, 8.D	81,5
9.	Šmidová Diana, ZŠ Dr. D. Fischera, Kežmarok, 8.D	81,5
9.	Hrebeňárová Júlia, ZŠ Grundschule, Kežmarok, 7.B	81,5
10.	Pirhalová Mária, ZŠ s MŠ Veľký Lipník, 5. roč.	81,0
11.	Džurná Veronika, ZŠ s MŠ Veľký Lipník, 5. roč.	80,5
11.	Gondek František, ZŠ s MŠ Veľký Lipník, 5. roč.	80,5
11.	Kapalkova Martina, ZŠ Dr. D.Fischera, Kežmarok	80,5

Tabuľka úspešných riešiteľov v 2. kategórii

P.	Priezvisko, meno, škola, trieda	Body
1.	Bušová Mária, BGMH Sučany, 5.A	85,5
2.	Javorský Jozef, C.G P.U. Olivu Poprad, 4.AG	82,5
3.	Gálik Adam, C.G P.U. Olivu Poprad, 4. AG	82,5
4.	Smiešková Klára, SZŠ M.T. Schererovej Ružomberok	82,5
5.	Hradská Kristína, SZŠ M:T. Schererovej, Ružomberok	80,0
6.	Kováč Martin, Hotelová akadémia Humenné, 2.AH	79,0
7.	Gnip Jozef, Hotelová akadémia Humenné, 2.AH	79,0

Všetkým úspešným riešiteľom sme zaslali diplom a prvým štyrom v poradí i knihu z kolekcie Youcat.

V každom súťažnom hárku bolo nesúťažné okienko „Postreh“. Žiaci v ňom mali možnosť uviesť svoje svedectvo, čo ich oslovilo a zaujalo.

Zo zaujímavých postrehov vyberáme:

- Je úžasné, že Boh nám do srdca vložil túžbu po ňom, že nás miluje nekonečnou láskou a je mu jedno či sme veriaci alebo nie.
- *Biblia je Boží úboštný list, ktorého adresátom je každý z nás – aj ja. Potom ju beriem do ruky s veľkou láskou a úctou.*
- Je to možnosť oboznámiť sa s pravdami našej viery a ďalej vieru upevňovať.
- *Páčil sa mi systém spracovania formou otázok a nádherné ilustrácie.*
- Je tu všetko vysvetlené.
- *Po prečítaní sa cítim vnútorne naplnená, môžem mať s Bohom lepší vzťah.*
- Som vďačná, že som sa narodila v kresťanskej rodine.
- *Zaujalo ma, ako sa Boh prihovára ľuďom.*
- Som vďačná za Ježišov kríž.
- *V búrkach sveta sa my kresťania neutopíme iba preto, že nás nesie drevo kríža.*
- Páči sa mi táto súťaž, lebo je poučná.
- *Oslovila ma múdrosť ľudí, ktorí vyslovili výroky, ktoré platia aj v súčasnosti.*
- Niekedy aj ja sám mám problémy s uvedomením si Božej prítomnosti v modlitbe.
- *Nie sme náhodné a nezmyselné produkty evolúcie bez zmyslu.*
- K Bohu by sme mali smerovať spoločne.
- *Spoznať neviditeľného Boha je veľkou úlohou ľudského ducha.*
- Všetko čo je, závisí od Boha, zotráva vo svojom bytí len vďaka tomu, že Boh si praje, aby to tak bolo.
- *Nikdy by som neveril, keby som nepoznal, že veriť je rozumné.*
- Cirkev je stará žena s mnohými vráskami. No je to moja matka. A na matku ruku nevztiahneš.

- *... aby ľudia hľadali Boha, hoci od nás nie je d'aleko.*
- Ježiš sa za nás obetoval a slávne vstal.
- *Duch Svätý je pre nás dôležitý, lebo v nás roznekuje lásku k Bohu a ľuďom.*
- Hlas z neba nazýva Ježiša Božím Synom.
- *Boh nás miluje, že ma stvoril z lásky.*
- Existencia Boha sa nedá pochopiť rozumom.
- *Ježiš síce vystúpil do neba, ale je zároveň vždy s nami.*
- Naučil som sa pár dobrých vecí a rád.
- *Veriť znamená znášať celý život Božiu nepochopiteľnosť.*
- Youcat významne podporuje študovanie katechizmu a učí životu vo viere.
- *Táto súťaž bola pre mňa výnimočná a posilnila ma vo viere.*
- Je to fakt „super“ kniha. Ten, kto ju napísal je „naj“ človek na svete. Fakt mu ďakujem.
- *Je to dobrá kniha pre mládež.*
- Ako ostatný uvádzame postreh víťazky Viktórie Ragalovej, ktorý je hlbokým posolstvom pre jej rovesníkov, ale i pre učiteľov a katechétov.
- *Ďakujem tejto súťaži, že mi otvorila nový pohľad na Boha. Zistila som, že v rôznych citátoch dostávam odpovede a aj rady na to, ako lepšie žiť s Bohom. Vaše otázky mi tiež pomohli lepšie sa zorientovať v knihe Youcat a vďaka tomu to bolo pre mňa zrozumiteľnejšie. Víťazstvo si preto podľa mňa odnesie domov každý, kto sa do tejto súťaže zapojil. Víťazstvom je ten skvelý pocit, keď čitate Božie slovo a vo vnútri vás to posilní a zohreje.*

Na záver sa chceme poďakovať všetkým súťažiacim za čas, ktorý venovali štúdiu Youcatu. Veríme, že pri riešení úloh získali nové vedomosti, posilnili svoju vieru a pochopili, že poznanie posilňuje vieru a tie sa navzájom nevylučujú. Pripájame želanie: Nech túžba poznať a veriť sprevádza váš život a je svedectvom pre tých, ktorí si z vašich životov berú príklad. Tešíme sa na spoluprácu a veríme, že naše spoločné dielo bude rásť a „prinesie svoju úrodu“.

KATECHETICKÉ VÝZVY SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA V APOŠTOLSKEJ EXHORTÁCII EVANGELII GAUDIUM

V posledný novembrový týždeň 2013 bola prezentovaná apoštolská exhortácia pápeža Františka o ohlasovaní evanjelia v súčasnom svete. Tento nový cirkevný dokument vychádza z biskupskej synody o „novej evanjelizácii“, ktorá sa uskutočnila v októbri 2012. Nadväzuje na učenie Evangelií nuntiandi Pavla VI. a Catechesi tradendae Jána Pavla II. Je venovaná všetkým veriacim kresťanom.

Úvod

Exhortácia začína slovami: **„Radosť evanjelia naplnia srdce a celý život tých, čo sa stretávajú s Kristom.“** Rizikom súčasného sveta je individualistický smútok, ktorý uzatvára život človeka do vlastných záujmov, a preto nemôže zakúsiť radosť z Božej lásky. Sú kresťania, ktorých životný štýl sa podobá „pôstnej dobe bez Veľkej noci“. Aj keď sa človek nachádza v zložitých životných okolnostiach, František hovorí, že je potrebné, aby sa začala prebúdzajúť radosť z viery i uprostred tých najhorších udalostí. Tak ako v dokumentoch predchádzajúcich pápežov, aj táto exhortácia zdôrazňuje hlavný cieľ katechézy, ktorým je vzťah s Ježišom Kristom a osobné stretnutie s ním.

Pápež František v exhortácii vyzýva k novej evanjelizácii, v kontexte ktorej je vnímaná aj katechéza.

Nová evanjelizácia je úlohou všetkých a je zameraná na tri oblasti:

1. na pastoračiu veriacich, aby lepšie svojim životom odpovedali na Božiu lásku,
2. na pokrstených, ktorí nežijú podľa krstného sľubu a nezažívajú radosť z viery,
3. na hlásanie evanjelia tým, ktorí nepoznajú Ježiša Krista, alebo ho odmietajú.

1. Misijná transformácia Cirkvi

Na úvod prvej kapitoly dáva pápež návod, akým spôsobom šíriť evanjelium. Treba sa chopiť iniciatívy a zapáliť sa až tak, že hlásatelia evanjelia „páchnu po ovciach a tieto počúvajú ich hlas“, sprevádzajú, pomáhajú priniesť plody a učia sláviť. Evanjelizácia tak obsahuje v sebe všetky štyri prvky: diakoniu, martyriu, koinoniu a liturgiu. František dáva v celom

dokumente veľký dôraz na evanjelizujúce spoločenstvo.

Tak ako v každom období dejín Cirkvi, tak aj v súčasnosti sa ukazuje potreba „pastoračnej konverzie“. To znamená, že je dôležité porovnať ideálny obraz Cirkvi, ktorú Kristus chcel, s jej skutočnou tvárou, akú má dnes. Evanjelizácia musí brať do úvahy zmeny v spoločnosti, zvlášť meniacu sa kultúru, ku ktorej patrí nástup vizuálnej kultúry, ktorá má prednosť pred slovom, sloboda autonómie, zložitost' vzťahov, globalizácia, ktorá vedie ku strate identity človeka. Je potrebné premeniť zvyky, štýly, plány, slovník i cirkevné štruktúry, aby sa stali vhodnými prostriedkami pre evanjelizáciu súčasného sveta. Tu má stále veľkú úlohu farnosť, pretože je prostredím, kde je prítomná katechéza, dialóg, láska, adorácia a bohoslužba. Svojimi aktivitami formuje svojich členov, aby pokračovali v evanjelizácii. Je spoločenstvom a centrom misijného poslania. Ďalšie cirkevné inštitúcie, komunity, spoločenstvá, hnutia či iné združenia vo farnosti, ktoré prinášajú nový evanjelizačný zápal, však nemôžu stratiť kontakt s miestnou farnosťou. František zdôrazňuje úlohu biskupa, ktorého poslaním je podporovať dynamické, otvorené a misionárske spoločenstvo.

Hierarchia právd katolíckeho učenia, o ktorej hovoril aj Druhý vatikánsky koncil, ostáva nezmenená tak, ako jadro evanjelia, ktorým je spásonosná Božia láska zjavená v Ježišovi Kristovi, ktorý zomrel na kríži a vstal z mŕtvych. František pri spôsobe zvestovania evanjelia poukazuje na zaujímavý a pritom dôležitý fakt. Zvestovanie potrebuje mať primeranú proporionalitu, ktorá spočíva vo frekvencii, s ktorou sa spomínajú určité fakty a v akcentoch, ktoré sa objavujú pri hlásaní. Je vhodné sa pri tom zamyslieť, či viac hovoríme o zákone alebo o milosti, viac o Cirkvi alebo o Ježišovi, viac o pápežovi alebo Božom slove. A pápež dáva návod: „Evanjelium predovšetkým vyzýva, aby sme odpovedali Bohu, ktorý nás miluje a zachraňuje, tým, že ho hľadáme v druhých, vychádzame zo seba a hľadáme dobro v druhých“. Je to odpoveď lásky, ktorá podľa Františka dáva „vôňu evanjeliu“ (EG 39).

Rýchle kultúrne zmeny vyžadujú obnovu vyjadrovacích foriem pre odovzdanie nemenného významu

evanjeliového posolstva (EG 41). Nikdy nebudeme môcť urobiť učenie Cirkvi pre všetkých ľahko pochopiteľným a kladne prijímaným, pretože viera vždy v sebe obsahuje aspekt kríža, určitú nejasnosť. Preto nás František vyzýva, že čo nie je možné odovzdať slovom, to je možné doplniť blízkosťou, láskou a svedectvom. František si pomáha názorom sv. Augustína, keď nám pripomína, že okrem nemenného jadra nesmieme mať strach revidovať predkladaný obsah, aby sa „naše náboženstvo nestalo otroctvom“.

Katechéza by mala zohľadňovať výchovnú silu obsahu, aby evanjelium zasiahlo naozaj všetkých. Na druhej strane Svätý Otec adresuje aj všetkým katechetom výzvu, aby nezabúdali na učenie Katechizmu katolíckej Cirkvi. Pretože správanie človeka je často zapríčinené neznalosťou, roztržitosťou, násilím, strachom, návykmi či inými psychickými alebo sociálnymi činiteľmi. Je preto potrebné sprevádzať milosrdenstvom a trpezlivosťou rôzne etapy rastu jednotlivcov.

2. Kríza komunitného úsilia

Druhá kapitola poukazuje na problémy súčasného sveta, ako je ekonómia vyradovania, idolatria peňazí, ktoré vládnu, miesto toho, aby slúžili, a fenomén nespravodlivosti, ktorá rodí násilie. Pápež tu konkrétne rozoberá niektoré vážne vonkajšie výzvy pre evanjelizáciu a niektoré pokušenia, ktoré sa v pastoračnej činnosti objavujú. Výzvou pre katechézu je šírenie nových náboženských hnutí založených na fundamentalizme alebo spiritualite bez Boha. Proces sekularizácie vedie k nárastu etickej deformácie, oslabeniu zmyslu pre hriech a relativizmus zvlášť nebezpečný pre mladých ľudí. Žijeme v informačnej dobe vyžadujúcej výchovu ku kritickému mysleniu, ktorá ponúkne cestu dozrievania v hodnotách (EG 64).

V posledných desaťročiach sa prerušilo odovzdávanie kresťanskej viery z generácie na generáciu. Nemôžeme poprieť, že mnohí sa cítia sklamaní a prestávajú sa identifikovať s katolíckou tradíciou, že rastie počet rodičov, ktorí nedávajú pokrstiť svoje deti a neučia sa ich modliť sa a že existuje určitý exodus smerom k iným komunitám viery. Niektoré príčiny tohto prerušenia sú: nedostatok dialógu v rodine,

vplyv masmédií, relativistický subjektivismus, konzumizmus, nedostatok pastoračného sprevádzania najchudobnejších, absencia srdečného prijatia v našich inštitúciách, naša ťažkosť obnoviť mystické prílnutie viery vo svete náboženského pluralizmu (EG 70). František upozorňuje na to, že u ľudí, ktorí sa venujú evanjelizácii, často prevažuje individualizmus, kríza identity a chýba misionárske nadšenie. Zvlášť u laických katechétov sa ukazuje obava, že pri plnení nejakej apoštolskej úlohy budú pripravení o voľný čas, preto pred ňou utekajú. Poukazuje tak aj na učiteľov náboženstva, ktorí sa venujú len školskej katechéze, na farskú už nemajú čas. Vo farnostiach sú katechéti, ktorí vo svojom poslaní zotrávajú len určitý čas. Pápež varuje pred pesimizmom a pozýva stať sa ľuďmi – nádobami, z ktorých sa druhí môžu napiť. Niekedy sa nádoba mení na ťažký kríž, ale práve na kríži sa nám Pán odovzdal ako prameň živej vody (EG 86).

Vo vzťahu medzi tými, ktorí sa venujú evanjelizácii sa vyskytujú rôzne formy nenávisťi, rozdelenia, očierňovania, žiarlivosti a túžby vnucovať vlastné názory, ktoré vôbec neslúžia dobru evanjelizácie. Tu má miesto zvlášť modlitba: „Pane, som nahnevaný na toho, alebo na tú. Prosím ťa za neho, za ňu.“ Modliť sa za človeka, na ktorého sa hneváme, je naozajstným krokom k láske a to je úkon evanjelizácie. Pre prenikanie kresťanských hodnôt do sociálneho, politického a ekonomického prostredia je potrebná zodpovedná formácia laikov, zvlášť žien. Aj keď nie je vždy ľahké osloviť mladých ľudí, ukazujú sa pokroky v rámci toho, že nachádzajú v spoločenstve Cirkvi evanjelizovanie a výchovu a že sú mladí ľudia, ktorí ponúkajú svoju pomoc v rôznych formách života Cirkvi (EG 106).

3. Ohlasovanie evanjelia

Tretia kapitola je jadrom dokumentu, a ukazuje katechézu najpriamejšie. Rozoberá subjektívny aspekt evanjelizácie, a tou je, že úlohou Božieho ľudu je ohlasovať evanjelium. Ježiš Kristus posielal Cirkev, aby spolupracovala s božskou milosťou, ako to vyjadril Benedikt XVI. v úvodnej reflexii synody: „Je vždy dôležité vedieť, že prvé slovo, iniciatíva prichádza od

Boha a jedine zapojením sa do tejto božskej iniciatívy, sa s ním a v ňom sa môžeme stať evanjelizátormi.“ Každý kresťan je misionárom do takej miery, ako sa stretol s Božou láskou v Ježišovi Kristovi. Inšpiráciou je pre nás príklad Samaritánky, ktorá hneď ako skončila svoj rozhovor s Ježišom, stala sa misionárkou a mnohí uverili (Jn 4, 39).

Pápež podáva konkrétny postup formy ohlasovania, ktorú môžeme vykonávať vo svojom okolí. Ide o neformálne kázanie, ktoré sa koná v rozhovore alebo pri návšteve. Takéto úctivé a láskavé katechizovanie spočíva v osobnom dialógu, v ktorom druhý vyjadruje svoje radosti, nádeje i starosti. Potom je možné prezentovať Božie slovo, napr. prečítaním nejakej časti Svätého písma alebo prerozprávaním, ale vždy s pripomenutím zásadnej zvesti: osobná láska Boha, ktorý sa stal človekom, dal seba samého za nás, žije a ponúka svoju spásu a priateľstvo. Niekedy sa vyjadruje priamo, inokedy osobným svedectvom, rozprávaním, gestom alebo formou, ktorú v konkrétnej situácii vnukne Duch Svätý. Pokiaľ je to možné, je dobré toto stretnutie zakončiť krátkou modlitbou, ktorá nadviaže na starosti, ktoré dotýčný vyjadril. Tak môže spoznať, že jeho situácia bola vložená do Božích rúk a že Božie slovo skutočne pôsobí v jeho živote (EG 128). Evanjeliovú zvesť nie je nutné odovzdávať len ustálenými formami alebo presnými slovami. Je možné použiť rôzne formy a nie je možné ich katalogizovať. Nesmieme z dôvodu pochybností a obáv dusiť kreativnosť, aby naša pohodlnosť neprispievala k neplodnej stagnácii Cirkvi (EG 129).

Pánov mandát misijného posolania obsahuje výzvu k rastu viery: „Učte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28, 20). Z toho je zrejmé, že prvá zvesť musí dať priestor ceste formovania a dozrievania. Evanjelizácia hľadá tiež rast, čo vyžaduje, aby bol braný vážne každý človek i plán, ktorý s ním má Pán. Nebolo by správne interpretovať túto výzvu k rastu výlučne alebo primárne ako vieroučnú formáciu. Ide o zachovávanie toho, čo Pán prikázal, teda odpoveď na jeho lásku: „To je moje prikázanie: Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás.“ (Jn 15, 12). Výchova a katechéza je v službe tomuto rastu. K dispozícii sú rôzne texty a príručky magistéria pre katechézu, poskytnuté Svätou stolicou i rôznymi episkopátmi.

František pripomína apoštolskú exhortáciu *Catechesi tradendae* a *Všeobecné katechetické direktorium* i ďalšie dokumenty (EG 163).

V katechéze má základnú úlohu prvá zvesť či **kerygma**, ktorá má byť stredom evanjelizačnej činnosti a každej snahy o cirkevnú obnovu. **Kerygma je trojičné.** Je to oheň Ducha, ktorý sa dáva v podobe jazykov a dáva nám veriť v Ježiša Krista, ktorý nám svojou smrťou a zmŕtvychvstaním zjavuje a odovzdáva nekonečné milosrdenstvo Otca. V ústach katechéty musí opakovane zaznievať prvá zvesť: „Ježiš Kristus ťa miluje, dal svoj život, aby ťa zachránil, a dnes je denne živý po tvojom boku, aby ťa osvecoval, posilňoval a oslobodzoval“. Táto zvesť je prvá v zmysle kvalitatívnom, pretože je to zvesť principiálna. Má sa v katechéze znovu hlásať vo všetkých jej etapách a momentoch (EG 164). **Každé zvestovanie musí vyjadriť spasiteľnú Božiu lásku, ktorá predchádza morálny či náboženský záväzok, nevnučuje pravdu, apeluje na slobodu, má radostný stimul, vitalitu a harmonickú úplnosť.** Od ohlasovateľa evanjelia sa vyžaduje, aby mal určité **dispozície, ktoré napomáhajú lepšiemu prijatiu zvesti: blízkosť, otvorenosť dialógu, trpezlivosť a srdečnú prívetivosť, ktorá neodszuje.**

Ďalšou charakteristikou katechézy, ktorá sa rozvinula v posledných desaťročiach, je **mystagogická iniciácia**, ktorá označuje v podstate dve veci: nevyhnutnú postupnosť formačnej skúsenosti, do ktorej zasahuje spoločenstvo, a nové ocenenie liturgických znamení kresťanskej iniciácie. Mnohé príručky a programy dosiaľ neodrážajú nutnosť mystagogickej obnovy. Katechetické stretnutie je zvestovaním Slova, na ktoré sa sústreďí, ale vždy potrebuje vhodné prostredie a príťažlivú motiváciu, použitie veľavravných symbolov, zasadenie do širšieho procesu rastu a integrácie všetkých osobných dimenzií v spoločenstve.

Je dobré, aby každá katechéza venovala pozornosť „cestě krásy“. To znamená, že ohlasovanie a viera v Krista sa má ukazovať ako niečo krásne, čo je schopné dať životu nový lesk a hlbokú radosť uprostred skúšok (EG 169). Je potrebné hľadať nové symboly, rôzne formy, ktoré sa objavujú v rozličných

kultúrnych prostrediach, aby sa stali zvlášť príťažlivé pre druhých. Pri morálnom obsahu katechézy, ktorý pozýva k rastu vo vernosti evanjeliómu životnému štýlu, je **vhodné vždy poukazovať na dobro**, aby sme boli skôr radostnými ohlasovateľmi, ktorí žiaria životom verným evanjeliu (EG 168).

Cirkev musí zasväcovať svojich členov, kňazov, rehoľníkov i laikov, do **umenia sprevádzať**, aby sa všetci neustále učili „zobúvať si topánky z nôh pred posvätným územím druhého“ (Ex 3, 5). Musíme dať svojej ceste ozdravný rytmus spojitosti s úctivým pohľadom plným súcitu, ale zároveň slobodne povzbudzovať k dozrievaniu v kresťanskom živote (EG 169). Viac ako inokedy Cirkev potrebuje mužov i ženy, ktorí vynikajú rozvážnosťou, schopnosťou porozumenia, umením čakať a poddajnosťou Duchu, spriaznenosťou srdca, aby chránili zverené ovce pred vlkami (EG 171). Sväté písmo je zdrojom evanjelizácie. Miestom pre štúdium Biblie sú diecézy, farnosti i všetky katolícke združenia. Božie slovo je jadrom každej cirkevnej aktivity. Štúdium Svätého písma musí byť bránou otvorenou všetkým veriacim, aby zjavené Slovo zúrodňovalo katechézu a všetky snahy o odovzdávanie viery (EG 175).

4. Sociálny rozmer evanjelizácie

Štvrtá kapitola poukazuje na konkrétne sociálne nástroje ohlasovania Evanjelia a na jeho sociálne dôsledky. Kerygma má nevyhnutne sociálny obsah. Existuje nerozlučný zväzok medzi prijatím spásnej zvesti evanjelia a účinnou bratskou láskou (EG 179). Tento nerozlučný zväzok medzi prijatím spásnej zvesti a účinnou bratskou láskou je vyjadrený v niektorých textoch Svätého písma, o ktorých je dobré premýšľať a vyvodíť z nich všetky dôsledky, čo urobíme pre druhých, má transcendentnú dimenziu (EG 179). Táto exhortácia je určená členom katolíckej cirkvi. Pápež tvrdí s bolesťou, že najhoršia diskriminácia, ktorou trpia chudobní, je nedostatok duchovnej pozornosti. Potrebujú Boha, jeho priateľstvo, jeho požehnanie, jeho slovo, slávenie sviatosti a cestu rastu a dozrievanie vo viere (EG 200). Naše zblížovanie sa s druhými v snahe o ich dobro,

nás stavia do bližšieho vzťahu s Bohom. „Vždy, keď sa stretávame s ľudskou bytosťou v láske, objavujeme niečo nové o Bohu. Vždy, keď otvoríme oči, aby sme rozpoznali druhého, je viac osvietená viera pre rozpoznanie Boha“ (EG 272). Súčasťou evanjelizácie je tiež dialóg medzi vedou a vierou. Scientizmus a pozitivizmus odmieta okrem pozitívnych vied uznať i iné spôsoby poznania. Cirkev navrhuje inú cestu, ktorá vyžaduje syntézu medzi zodpovedným užívaním metodológií vlastných empirickým vedám a ďalších vied ako filozofie, teológie ako i samotnej viery. Viera nemá strach z rozumu, naopak, hľadá ho a dôveruje mu, pretože i svetlo rozumu i svetlo viery majú pôvod v Bohu a nemôžu si protirečiť. Evanjelizácia je pozorná voči vedeckému pokroku, aby ho osvetľovala svetlom viery a prirodzeného zákona a aby vždy rešpektoval centrálné postavenie a najvyššiu hodnotu človeka vo všetkých fázach života.

5. Evanjelizátori s Duchom

Piata kapitola kladie dôraz na povolanie evanjelizovať, ktoré prichádza od Boha a v ňom má aj svoje podstatné kritérium, motiváciu i zdroj energie. Evanjelizátori, ktorí majú Ducha sú tí, ktorí sa modlia a pracujú. Bez dlhej adorácie, rozjímavého kontaktu so Slovom a úprímného dialógu s Pánom sú povinnosti zbavené zmyslu, oslabuje nás únava a ťažkosti a slabne horlivosť. Cirkev sa nemôže zaobísť bez modlitby a je potešujúce, že vznikajú modlitbové skupiny, spoločensvá, ktoré sa zaoberajú rozjímačným čítaním. Treba sa však vyhnúť nebezpečenstvu úteku do falošnej spirituality (EG 262). Prvou motiváciou k evanjelizácii je Ježišova láska, ktorú sme dostali a skúsenosť, že on nás zachránil. Ak chceme

naozaj hlásať evanjelium, musí nás duchovne tešiť, že zostávame blízko pri ľuďoch, a to až do takej miery, že sa to stane zdrojom radosti. Sám Ježiš je vzorom. Keď s niekým hovoril, pozeral sa mu do očí s láskyplnou pozornosťou (Mk 10, 21). Pápež uzaťvára dokument reflexiou venovanou Panne Márii, ako „hviezde evanjelizácie“, predovšetkým v jej životnom spojení s Duchom Svätým.

Záver

Kresťanské náboženstvo nie je abstraktná veda, ale existenciálne poznanie Krista, osobný vzťah s Bohom, ktorý je Láska. Mali by sme viac dbať o formáciu viery, prežívanej ako vzťah, v ktorom sa prežíva radosť z toho, že sme milovaní a môžeme milovať. Mladých treba povzbudzovať, aby boli súčasťou hnutí a združení, ktorých spiritualita je založená na Božom slove, liturgii, komunitnom živote a misijnom svedectve. Aby ich viera, ich láska a ich nádej mocneli a rozvinuli sa v konkrétnom úsilí v mene Ježiša Krista.

Katechéza je pilierom pre výchovu viery a je potrebné mať dobrých katechéto. František povzbudzuje katechéto, aby boli bytostne katechédami, nie aby pracovali ako katechéti. Táto exhortácia je písaná odlišným jazykom ako dokumenty predchádzajúcich pápežov. Svätý Otec František na mnohých miestach používa veľmi zaujímavé obrazy a porovnaná, ktoré dokážu zaujať každého. Je to *povzbudenie*, ktoré vychádza z veľkej lásky a zodpovednosti pápeža za Cirkev a za svet. Jeho láskyplná priamosť nás pozýva zamyslieť sa nad katechézou, aby sme boli ozajstnými šíriteľmi radosti.

Spracovala Mgr. Jana Pojezdalová, PhD.

PÔSTNE PLÁTNO V ROKU SEDEMBOLESTNEJ

Pôstne plátno (lat. *Velum quadragesimale* – plátno štyridsiatich dní) má niekoľko stáročí dlhú tradíciu. Jeho význam spočíval v tom, že okrem krížov sa v čase Pôstu zakrývali aj oltáre. Postupne sa tieto plátna maľovali výjavmi z biblie. V našom národe je stále zvykom zakrývať hlavný oltár fialovým rúchom – na znak pokánia a od 5. pôstnej nedele do Veľkého piatku zahaľovať kríže fialovým rúchom. Nie je zaužívaným zvykom fialové plátno na oltári každým rokom ináč vyzdobovať. V tomto Roku Sedembolestnej môžeme si v rámci meditačných zamyslení farského spoločenstva vytvoriť pôstne plátno s obrazmi siedmich bolestí Panny Márie a tak si viac sprítomniť a prehĺbiť obsah Jubilejného roka. V tom prípade možno plátno nahradiť obrazovou meditáciou metódou odkrývania obrazu.

Katechetická práca s pôstnym plátnom má spĺňať určité kritéria:

- Má mať súvis s utrpením Ježiša Krista (a v tomto Roku Sedembolestnej možno sa zamerať i na bolesť a utrpenie Panny Márie).
- Je vhodné aspoň jedenkrát spoločne navštíviť kostol buď samostatne alebo spojiť to so spoločnou pobožnosťou krížovej cesty.
- Zdôrazniť vykupiteľskú cenu utrpenia a smrti Ježiša Krista.
- Počas stretnutia využívať istý čas na skupinovú prácu účastníkov, aby si uvedomili, že sa navzájom potrebujú.
- viesť účastníkov k vnímaniu symbolov, ktoré sú viacvýznamové (meč môže raniť, ale meč môže i pomôcť obrániť sa pred nepriateľom).
- Zdôrazniť skutky telesného a duchovného milosrdenstva i tým, že kristologický prvok katechézy (Ježišova smrť, bolesti a utrpenie Panny

Márie) posunieme do služby iným a vnímame aj utrpenie mnohých ľudí na celom svete, ktorí hladujú, sú nespravodlivo odsúdení, sú otrokmi rôznych závislostí alebo sú nevyliciteľne chorí...

- Intenzívne pripraviť účastníkov na najväčšiu slávnosť našej viery – Veľkú noc.

Tajomstvo utrpenia a smrti Ježiša Krista a v tomto roku i zvýraznený pohľad na bolesť Márie môžeme spracovať nasledovným katechetickým spôsobom:

Okrem návštevy kostola a modlitby krížovej cesty naplánujeme niekoľko katechetických stretnutí, pričom každé môže mať 3 časti:

1. obrazová meditácia, príp. vyhľadanie textu vo Svätom písme
2. spoločný rozhovor
3. vlastná tvorivosť spojená s aplikáciou a spytovaním svedomia

A/ OBRAZOVÁ MEDITÁCIA (OBRAZY OD GIOTTA) K SIEDMIM BOLESTIAM PANNY MÁRIE

Prvá bolesť: Proroctvo Simeona: „... tvoju vlastnú dušu prenikne meč...“ (Lk 2, 22-35).

Po štyridsiatich dňoch od narodenie Ježiša, prichádza Panna Mária do chrámu, aby sa očistila, ako to predpisoval Mojžišov zákon. Zároveň prichádza obetovať a zasvätiť Pánovi svojho syna. Obrad očisťovania bol súčasne i obetou. V chráme je prítomný i staručký Simeon, skrze ktorého prehovoril Duch Svätý. Prvá časť jeho reči je radostná, ale v slovách adresovaných Márii hovorí, že jej dušu prenikne meč. V týchto slovách sa skrýva Máriina celoživotná bolesť, ktorú bude postupne spoznávať v rôznych formách.

Mária je pre nás i pre všetkých, ktorí ju nasledujú, veľkým vzorom a ukazuje nám, ako prijímať bolesť i ako ju obetovať. Skrze bolesť – jej prijatie a obetovanie – si nás Boh postupne a cieľavedome vychováva. Tu je nutné hovoriť – buď tvoja vôľa. Panna Mária je nám vzorom v prijímaní Božej vôle a učí i nás, ako máme podriaďovať svoje úmysly

Božím úmyslom. Sme však rôzni. Striedanie radostí a bolesti nás rôzne posúva na ceste k Bohu. Niektorí z nás sa viac utiekajú k Bohu počas radostí a ďakujú za ne a počas bolesti si myslia, že Boh na nich zabudol. Iní práve počas bolesti si primknú k Bohu a prosia o pomoc a počas radosti nepotrebujú Boha, zabudnú na jeho požehnanie a priazeň.

Naša Patrónka, Sedembolestná Matka, pomôž nám, aby sme pri každej skúške preukázali svoju vieru a tak oslávili svojho Boha a súčasne svojou obetou svedčili iným o Kristovi a vyprosili im milosť pre napredovanie v duchovnom živote. Amen.

Druhá bolesť: „... vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta...“ (Mt 2, 13-15.19-23)

Boh už v Starom zákone zjavoval ľuďom svoju vôľu i v snoch. Sv. Jozef hľadal Božiu vôľu a Pán ho vo sne upozorňoval skrze anjela. Počul slová, ktoré pre neho boli príkazom i záchranou pre neho ale i pre celú Svätú rodinu: „...vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta...“ Jozef pokorne prijíma toto upozornenie a tým plní Božiu vôľu. Sväté písmo nezachytáva Máriinu reakciu, ale v jej mlčanlivosti akoby sme počuli – staň sa tvoja vôľa.

Jozef s Ježišom a Máriou utekajú pred Herodesovou

hroznou mocou do cudziny. Mária prežíva bolesť zo zloby človeka. Útek pred zlom je prejavom duchovnej sily a plnenia Božej vôle. Každá naša nedôvera voči Bohu ohrozuje duchovný rast a vnútornú istotu. Boh nás i skrze tento útek učí, ako máme utekať pred nebezpečenstvom, zvlášť pred naším duševným nebezpečenstvom – hriechom. S útekmi sú spojené i bolesti. Prosme Máriu, aby nám pomohla rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je pokušenie a čo je lákadlo jednať proti Božej vôli. Prosme Sedembolestnú Máriu, aby nám vyprosovala milosti a pomáhala odolávať pokušeniu a hriechu. Prosme o to, aby naše srdcia boli vždy otvorené pre hlas z neba a aby sme mali silu nasledovať tento hlas. *Sedembolestná Matka, uč nás prijať každú prekážku – bolesť na ceste plnenia Božej vôle. Uč nás prekonať prekážky, aby sme boli schopní kráčať ďalej.*

Tretia bolesť: „... povedala mu: ... tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali ...“ (Lk 2, 41-52)

Po návrate z Egypta sa Svätá rodina usadila v Nazarete. Tam ubíhal ich pozemský život, skrytý pred svetom. Určite bol naplnený modlitbou, prácou a obetou. Pri rozjímaní o Svätej nazaretskej rodine zatúžime byť

v blízkosti dieťaťa Ježiša. On neodmieta naše sväté túžby, len nechce, aby boli egoistické. Chce, aby pramenili z našej čistej lásky k Bohu a ľuďom. On chce, aby tak, ako on rástol, i my sme duchovne rástli. Keď má Ježiš dvanásť rokov, ide spolu s rodičmi na veľkonočné sviatky do Jeruzalema. Ježiš vchádza do chrámu ako jeden z mnohých.

Po sviatkoch sa vracajú v sprievode domov tak, ako to bolo vtedy zvykom. Mária s Jozefom zistia, že Ježiš v sprievode nie je. Po troch dňoch hľadania ho nájdu v chráme. Na otázku Márie Ježiš odpovedá: „Prečo ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že mám byť v dome svojho Otca?“ Márii sa tieto slová vryjú hlboko do srdca a k nim sa ešte neraz vráti.

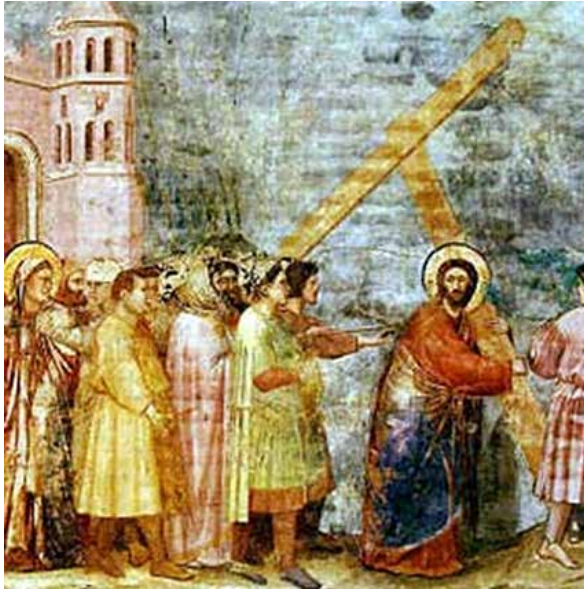
Hľadanie je namáhavá vec. I nám sa môže stať, že sa nám Ježiš „stratí“. I nám môže akoby vyskúšať, či vieme bez jeho prítomnosti a pomoci žiť. My ho potrebujeme a preto ho musíme hľadať. Keď ho objavíme, Ježiš sa stáva našim učiteľom a jeho slová sa nám vryjú hlboko do srdca. Najst' Ježiša a počúvať jeho hlas je po bolestnom hľadaní veľká radosť. Ježiša potrebujeme hľadať neustále. Prosme Boha, aby sme v hľadaní neboli ľahostajní a povrchní.

Mária, naša Sedembolestná Matka, ty si nevedela byť bez Ježiša, pomôž nám hľadať Ježiša vždy, keď sa nám vytratí z blízkosti, alebo keď sa my vytratíme z jeho blízkosti. Pomáhaj nám, aby sme všetky naše túžby a žiadosti použili na hľadanie Ježiša a na prebývanie v jeho láskavom spoločenstve.

Štvrtá bolesť: Panna Mária s bolesťou v srdci stretáva Ježiša na krížovej ceste

Ak Pannu Máriu nachádzame pri ukrižovanom Ježišovi, tak určite ho sprevádzala i na krížovej ceste a celá cesta bola bolestným sprevádzaním syna. Ježiš vyčerpaný nepredstaviteľnou bolesťou sa potáca, a tí, ktorým je zverená úloha priviesť ho na Kalváriu a ukrižovať, hľadajú niekoho, kto by mu pomohol, aby nezomrel skôr, ako ho ukrižujú. Mária je tam, kde Ježiš trpí. Dostáva sa do jeho blízkosti. V istej chvíli sa stretávajú pohľady Márie a Ježiša. Ona akoby nechcela uveriť, čo môže spôsobiť ľudská zloba a hriech. Mária pocíti vo svojom srdci takú bolesť, akú doteraz nepoznala.

I Ježiša zabolí tento pohľad, lebo vidí, že trpí jeho Matka. To je štvrtá bolesť Panny Márie. A zdá sa, že Boh chce od nej ešte viac. Čím viac chceme patriť Pánovi, tým viac Boh od nás žiada. Ukazuje sa to na Ježišovi a na Márii, ktorá povedala svoje fiat už dávno predtým. Ľudia vytvárajú rôzne priateľstvá. Ale skutočného priateľa spoznáš len v bolesti. *Mária, ty si nikdy nezradila nikoho, ani teraz nezrádzaš Lásku na krížovej ceste a ani v budúcnosti nezradíš nikoho, kto ťa bude s láskou a pokorne prosiť o pomoc. Sedembolestná Matka, pre tvoju bolesť na krížovej ceste ťa prosíme, pomáhaj nám, keď trpíme, keď máme bolesť, keď nesieme kríž, aby sme ho vedeli niesť. A keď je potrebné, aby sme vedeli pomôcť i bližnému, ak mu je jeho kríž ťažký. Ved' možno, že i náš kríž nesie práve tým, že my mu nechceme pomôcť. Nauč nás prijať a niesť svoj kríž!*

Piata bolesť: „Pri Ježišovom kríži stála jeho matka...“ (Jn 19, 25 – 27)

Evanjelista Ján uvádza, že pri Ježišovom kríži stála jeho matka. Vieme si predstaviť Ježišov kríž bez lásky a Ježišovu lásku bez kríža? Kríž a láska idú vždy spolu. Škola kríža a škola lásky je však ťažká, ale jedine ona nás uvádza do tajomstiev terajšieho a budúceho života.

Ježiš, tichý Baránok je vedený na zabitie. Mária stojí vedľa kríža a trpí. Ježiš musí dokončiť svoje dielo obety za ľudstvo. On i v ukrutnom mori múk nestráca cieľ svojho poslania a chce splniť všetko, čo o ňom hovorili proroci v Starom zákone.

Jeho testament láskyplných slov z kríža musí pohnúť srdcom človeka:

- Prosi Otca za všetkých, „**ktorí nevedia, čo robia**“ (Lk 23, 34).
- Počuje rozhovor dvoch odsúdených a prosiacemu a ľutujúcemu hovorí: „**Dnes budeš so mnou v raji**“ (Lk 23, 43);
- Z kríža upriami pozornosť na svoju Matku i na svojho milovaného učeníka, ktorý ho neopustil ani na Kalvárii a hovorí: „**Žena, hľa, tvoj syn! Hľa, tvoja matka!**“ (Jn 19, 26b-27). Panna Mária prijíma novú úlohu priamo od svojho syna a nášho Pána.
- Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „**Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?**“ (Mt 27, 46) – Ježiš v tejto chvíli učí všetkých opustených, že i opustenosť treba obetovať a nakoniec on je s každým, kto chce s ním obetovať svoje utrpenie.
- Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko doko-

nané hovorí, aby sa splnilo Písmo: „**Žiznim**“ (Jn 19, 28, Ž 22, 16). Ukrýva sa tu obrovská bolesť, ktorá už predchádza agóniou.

- Ježiš, vedomý si toho, že splnil všetko, čo mal splniť, vyriekne na kríži slová: „**Je dokonané**“ (Jn 19, 30). Je zavŕšené vykúpenie ľudstva, je porazená smrť, je premožený hriech, otvára sa brána do života.
- Evanjelista Lukáš uvádza, že Ježiš ešte zvolal mocným hlasom: „**Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.**“ Po týchto slovách vydýchol (Lk 23, 46) – všetko dáva tomu, ktorý mu všetko dal, stal sa pre nás Učiteľom i Majstrom v nesení kríža i v láske. Panna Mária ako Matka dobre pochopila Ježišove slová z kríža. Od tejto chvíle sme všetci jej deťmi, nielen Ježišov milovaný učeník Ján. Ona je našou Matkou, pretože Ježiš zomrel za všetkých, veriacich i neveriacich, kresťanov i nekresťanov. *Sedembolestná Mária, naša Matka, ty si našou dobrou Matkou. Ty nám neustále pomáhaš a nikdy nebolo počuť aby bol niekto opustený, kto sa k tebe utiekal. Odpusť nám našu ľahostajnosť voči tebe i tvojej ochrane. Mária, nauč nás viac spoznávať hodnotu obety i jej potrebu pre nás.*

Šiesta bolesť: *Mŕtve Ježišovo telo vkladajú do náručia jeho matky*

Mária, Ježišova Matka, ostala pri kríži až do Ježišovej smrti. Bola tam i vtedy, keď vojak prebodol Ježišovo srdce.

A keď skladajú telo mŕtveho Ježiša z kríža, ona je prvá, ktorá sa k nemu vinie, objíma a berie do náručia. Je pri ňom blízko srdcom i telom. Mária drží v náručí Ježišovo telo, ale jeho božsko-ludská duša zostúpila k zosnulým, aby pri výstupe k Otcovi a otvorení brány neba mohol predstaviť svojmu Otcovi všetkých, ktorých nezviedol svet.

Prosme Sedembolestnú, aby ani vtedy, keď je v našom živote všetko už akoby nepriaznivo vyriešené, keď už

nie je žiadna nádej, aby sme ani vtedy nestratili vieru a dôveru. Ježišu dôverujem ti.

Sedembolestná Matka, ty si oddávna i Patrónkou slovenského národa, prosíme ťa za náš národ, ktorý niekedy veľmi neisto hľadá cestu z ťažkej situácie, pomôž mu, neopúšťaj ho. Sedembolestná Matka, prosíme ťa, veď predstaviteľov tohto národa, našich kardinálov, arcibiskupov, biskupov, kňazov a celé duchovenstvo, aby žili vzorne podľa Srdca Ježišovho, vo vzájomnej láske a svornosti. Daj, aby sme si všetci dokázali navzájom želať pozemské dobro, vzájomne si pomáhať, byť štedrý jeden k druhému a vyprosovať si milosti pre spásu.

Siedma bolesť: *Ježišovo telo ukladajú do hrobu* (Jn 19, 38-42)

Všetci evanjelisti píšú o Ježišom pochovaní (Mt 27, 57-61; Mk 15, 4 2-47; Lk 23, 50-56; Jn 19,38-42), ale ani jeden nespomína pri pohrebe Ježišovu Matku Pannu Máriu. Nepovažovali to za potrebné, lebo jej prítomnosť bola samozrejmosťou. Veď ona ho prijíma z kríža, odovzdáva ho mužom, aby ho zavinuli do čistého plátna a uložili do hrobu. Pri Ježišom pochovaní nezostalo veľa ľudí, len

zopár, ktorí veľmi milovali Ježiša. Medzi nimi vyniká Mária. Sprevádza svojho syna až do konca. *Prosme našu nebeskú matku, Sedembolestnú Panu Máriu, aby nás chránila od pokušení brať život na ľahkú váhu, od prílišnej viazanosti na hmotné majetky, od prehnanej úcty k svojmu telu, od nenávisťi a závisťi, od hnevu a nemúdreho konania. Pán Ježiš je našou cestou do Božieho kráľovstva a ty, naša nebeská Matka, Patrónka Slovenska, Sedembolestná Panna Mária, buď našou sprievodkyňou na našej pozemskej púti.*

B/ OTÁZKY NA SPOLOČNÝ ROZHOVOR

Po obrazovej meditácii môže mať katechéta naformulované otázky, ktoré účastníkov motivujú k osobnej aplikácii témy.

- Ktoré osoby sú pri jednotlivých obrazoch dôležité?
- Ktorá postava ma zvlášť zaujala a čím?
- (v časti C - postavu si môžu zvýrazniť na čiernebielej skici).
- Ktoré postavy sú najdôležitejšie pre vyjadrenie hlavnej myšlienky a odkazu pre nás?
- (v časti C - postavu a jej odkaz si môžu pretransformovať do symbolu – ako to cítia a znázorniť na plátne pomocou vykladacieho materiálu.)
- Kde a ako by som do príbehu umiestnil seba? (v časti C - postavu dokresliť alebo rôzne dotvoriť do obrazu, môžu znázorniť iba seba a Ježiša, seba a Máriu a pod.)

- Kde a ako by som do príbehu umiestnil víťazného Krista?
(v časti C – prehodnotiť význam utrpenia a dať mu vyšší zmysel)

C/ VLASTNÁ TVORIVOSŤ SPOJENÁ S APLIKÁCIOU A SPYTOVANÍM SVEDOMIA

Obrazová meditácia a osobná aplikácia spolu súvisia. Môžu byť prepojené spoločným symbolom, výpoveďou, identifikáciou sa s určitou postavou a pod. Katechéta má mať jasný cieľ, prečo chce určitú činnosť robiť.

K tvorivému spracovaniu možno použiť:

prezentáciu vytvorenú z Giottových obrazov, čiernebiele skice Giotových obrazov, plátno alebo vrecovinu (symbol pokánia), farebné kúsky látky, farebné zvyšky vlny, rôzne druhy farieb, lepidlo, vykladací materiál (malé geometrické tvary z dreva, jemné farebné perličky, farebný papier a iné).

Počas práce môže znieť jemná hudba. V závere práce môže učiteľ vstúpiť tým, že nahlas prečíta otázky k spytovaniu svedomia, ktoré vyplývajú z meditačných textov.

Po ukončení práce nasleduje spoločná modlitba, počas ktorej je nasvietené pôstne plátno.

Spracovala: Klára Soľanová

Použité zdroje:

Meditačný text k bolestiam Panny Márie spracovaný podľa námetu <http://farnostmutne.sk/>

Zdroj obrázkov: [commons.wikimedia.org/wiki/File:Giotto - Scrovegni](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Giotto_-_Scrovegni)

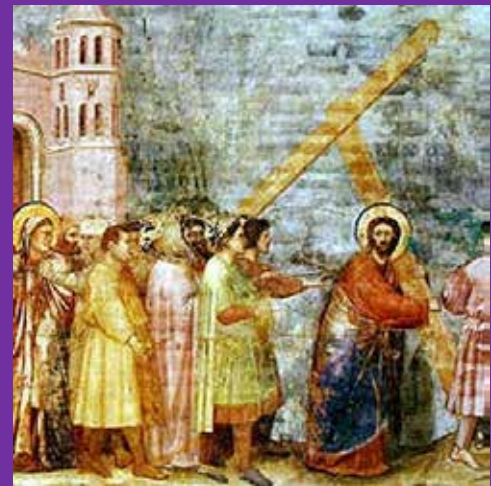
Ukážka čiernobielych skíc

Sedembolestná Panna Mária, oroduj za nás!

BOLESTNÝ RUŽENEC (dramatizácia)

Pieseň k Panne Márii

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.

Verím...
Sláva Otcu...
Otče náš...
Sláva Otcu...

1. Otče náš... Zdravas Mária... **KTORÝ SA PRE NÁS KRVOU POTIL**

Vážna hudba

Dieťa: Pane Ježišu, kam ideš?
Katechéta: Na Olivovú horu.
Dieťa: Čo tam budeš robiť?
Katechéta: Budem dobývať svoje kráľovstvo.
Dieťa: A kde je tvoje kráľovstvo?
*Katechéta: To je tvoja duša a duše všetkých ľudí –
všetky srdcia.*
Dieťa: Kto je nepriateľ?
Katechéta: Nepriateľ je hriech a tvoje sklony k nemu.
Dieťa: A kde máš zbrane?
*Katechéta: Srdce vo svojej hrudi plné lásky k du-
šiam, plné odhodlania trpieť a modlitbu.*

1. dieťa: Dobývajme aj my Kristovi Kráľovi kráľov-
stvo vo svojom srdci i v celom svete.

Hudbu nechať doznieť.

Zdravas Mária... Ktorý sa pre nás krvou potil.
Sláva Otcu...
Ó, Ježišu...

Pieseň

2. Otče náš... Zdravas Mária... **KTORÝ BOL PRE NÁS BIČOVANÝ**

Vážna hudba

2. dieťa: Pán Ježiš bol pre nás bičovaný. Ten, ktorý
bol priviazaný k stĺpu je Kráľ a nie otrok. On sa sem
však postavil namiesto mňa. Jeho telo namiesto
môjho.

Katechéta: Vieš, čo to znamená? Ty nie si svoj!
Jemu patríš celý! Aj ty teraz môžeš modlitbou urobiť
veľa prospešného pre jeho kráľovstvo.

Hudbu nechať doznieť.

Zdravas Mária... Ktorý pre nás bičovaný bol.
Sláva Otcu...
Ó, Ježišu...

Pieseň

3. Otče náš... Zdravas Mária... **KTORÝ BOL PRE NÁS TRÍNÍM KORUNOVANÝ**

Vážna hudba

3. dieťa: Ježiš bol pre nás trním korunovaný

Katechéta: Vieš, kedy sa uskutočnilo korunovanie
trním? Nie len pred dvetisíc rokmi. To sa stalo včera,
to sa deje dnes a bude sa diať i zajtra. Koruna z trnia
na hlave Kráľa. My s trňovou korunou maľujeme aj
Ježišovo srdce. Áno, trne prenikli až do srdca – Srd-
ca Ježišovho. Odprosme za svoj nevdák i nevdák
sveta a vynasnažme sa, aby sa trnie našou láskou
premenilo na ruže.

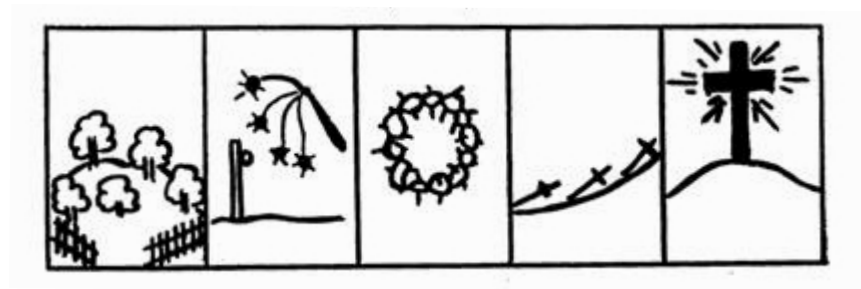
Hudbu nechať doznieť.

Zdravas Mária... Ktorý bol pre nás trním korunovaný
Sláva Otcu...
Ó, Ježišu...
Pieseň

4. Otče náš... Zdravas Mária... **KTORÝ PRE NÁS KRÍŽ NIESOL***Vážna hudba***4. dieťa:** Ježiš niesol pre nás kríž.**5. dieťa:** „Áno, ja som Kráľ! (Jn 18,37). Takto povedal Ježiš pri výsluchu Pilátovi. Ale tiež povedal: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta“.**4. dieťa:** Proti tomuto kráľovstvu Pilát nič nemal. „Ja nenachádzam na ňom žiadnej viny“. A odpoveď prítomných bola: „Preč s ním, ukrižuj ho!“ Tak im ho vydal, aby ho ukrižovali. Ježiš je slávny Kráľ. Jeho slávu potvrdzuje aj odboj proti nemu.**Katechéta:** Proti Ježišovi neútočí len svet, ale aj peklo a nedarí sa ani jedným ani druhým. A tých, ktorí sa nechcú vzdať, zveril nám a našim modlitbám.*Hudbu nechať doznieť.*Zdravas Mária... Ktorý pre nás kríž niesol.
Sláva Otcu...
Ó, Ježišu...*Pieseň***5. Otče náš...**Zdravas Mária... **KTORÝ BOL PRE NÁS UKRIŽOVANÝ***Vážna hudba***6. dieťa:** Ježiš bol pre nás ukrižovaný. Kríž – strašný!
– Ježiš je na ňom prikovaný klinecami.**Katechéta:** Kristus na kríži je Kráľom, veď rozdáva kráľovské dary a správa sa kráľovsky – odpúšťa: „Otče, odpusť im.“**7. dieťa:** Prijíma prosebníkov. Lotor hovorí: „Pane, spomeň si.“ a odpoveď: „Ešte dnes budeš so mnou v raji.“ A keď Ježiš dovolil, pristúpila k nemu smrť: „Dokonané je!“*Hudbu nechať doznieť.*Zdravas Mária... Ktorý bol pre nás ukrižovaný.
Sláva Otcu...
Ó, Ježišu...
Pieseň**Záverečná modlitba** (hovoria všetci spolu):

Ďakujeme ti, všemohúci Bože, za všetky milosti a dobrodenia, ktoré sme skrze tajomstvá bolestného ruženca dostali, skrze Krista nášho Pána. Amen.

Bolestný ruženec v symboloch

Zdroj: Prežívame liturgický rok II.

SPYTOVANIE SVEDOMIA PODĽA ZASTAVENÍ KRÍŽOVEJ CESTY

Modlitba krížovej cesty má v pôstnej dobe dlhú tradíciu. Vznikla v stredoveku, kedy si ľudia začali pripomínať štrnásť zastavení poslednej Ježišovej cesty, ktorá viedla k jeho smrti.

Keď sa na krížovú cestu pozrieme dnes, vidíme, ako sa Ježiš postavil k svojmu utrpeniu a smrti. Spoznáme ľudí, ktorí na tejto poslednej ceste stretol a ktorí mu pomohli. Keď sa budeme krížovú cestu modliť i my, poznáme, že Ježiš ju pretrpel z lásky k nám – ľuďom.

Skoro všetci majú strach zo smrti, nikto neprijíma rád utrpenia a bolesť. Napriek tomu utrpenia a bolesť patria k životu. Na konci krížovej cesty je ale jeden jasný bod – zmŕtvychvstanie.

Zároveň nám pripomína, že smrť nemá posledné slovo, že nevíťazí nad našim životom. Ježiš vstal na tretí deň z mŕtvych a premohol smrť. Preto i my máme nádej, že vstaneme z mŕtvych. To je nádej, ktorá je obsahom každého utrpenia.

Pri každom zastavení krížovej cesty si môžeme uvedomiť Ježišovu nevinu a našu nestálosť v dobrom a môžeme ju veľmi vhodne prepojiť so spytovaním svedomia a prípravou na veľkonočnú svätú spoveď.

1. Ježiš je odsúdený na smrť (posudzovanie, odsudzovanie)

- Ktorých ľudí ľahkovážne posudzujem? Čo ma k tomu vedie? Je mi ich život ľahostajný? Snažím sa vžiť do situácie posudzovaného?

2. Ježiš berie kríž na svoje ramená (pokoj)

- Ako prijímam nepríjemné životné okolnosti? Rep-tám? Dávam najavo a šírim okolo seba nepokoj a zlosť z ľarchy životných okolností?

3. Ježiš prvýkrát padá pod krížom (pokora)

- Ako prijímam situácie, keď ma niekto pokorí?

4. Ježiš sa stretá so svojou matkou (vzťahy)

- Prijímam rady a poučenia tých, ktorí mi chcú len dobre? Vážim si ľudí a hodnotu vzťahov? Dokážem rozvíjať vzťahy?

5. Šimon pomáha Ježišovi niesť kríž (pomoc ľuďom a vďačnosť za pomoc)

- Som ochotný pomôcť iným? Viem prijať pomoc a radu od iných ľudí a byť za to vďačný?

6. Veronika podáva Ježišovi šatku (súciť, porozumenie)

- Dokážem sa s inými podeliť o to, čo je moje? Viem byť súcitný so slabšími, menej výraznými ľuďmi, s tými, ktorí nie sú svetom obdivovaní a podľa mienky ľudí nie sú „in“.

7. Ježiš druhýkrát padá pod krížom (trpezlivosť so sebou)

- Nenadávam a nevyslovujem Božie meno nadarmo, keď sa mi niečo nedarí? Nespôsobujem napätie v kolektíve?

8. Ježiš stretáva plačúce ženy (zodpovednosť za seba, za iných)

- Dokážem cítiť zodpovednosť za seba a iných?

9. Ježiš tretíkrát padá pod krížom (lakomstvo)

- Nepodľahnem lakomstvu a sebecku?

10. Ježiša vyzliekajú zo šiat (miernosť)

- Mám snahu krotiť svoje túžby a chútky po jedle, pití a iných pôžitkoch?

11. Ježiš je pribitý na kríž (sloboda)

- S akou slobodou prijímam to, čo Boh odo mňa chce a s akou pomyselnou slobodou sa nechávam zotročiť ohováraním, opovrhovaním a hriechmi, ktoré presúvam na iných?

12. Ježiš zomiera na kríži (zriekanie)

- Viem sa zrieknuť toho, čo mi škodí? Dokážem každý piatok vykonať skutok kajúcnosti?

13. Ježiša z kríža skladajú (modlitba)

- Má moja modlitba pevné miesto počas dňa? Modlím sa iba vtedy, keď nevidím inú možnosť?

14. Ježiša pochovávajú (služba)

- Mám ochotu a nájem si čas pre službu iným i keď to nie je nevyhnutné? Konám túto službu nezištne a i bez nároku na nejakú odmenu?

Pri mladších žiakoch môžeme využiť aj aktivizačné metódy práce, ktoré sú cestou k prehĺbeniu obsahu a teda v našom prípade k dôslednejšiemu spytovaniu svedomia.

- Môžeme si nájsť obrázky, ktoré znázorňujú jednotlivé zastavenia a pomenovať ľudskú zlo-

bu – hriech, ktorý sprevádzal udalosť Ježišovej krížovej cesty. Potom sa môžeme zamyslieť i nad našou situáciou, ako sme zlyhali a ako sme podľahli hriechu. Pravdivo ho pomenujeme a v tomto pôstnom období vyznáme v sviatosti zmierenia, aby sme si posilnili vieru, upevnili nádej v odpustenie a prehĺbili lásku k Bohu, ktorý nám odpúšťa, lebo nás nekonečne miluje.

- Na základe názvov jednotlivých zastavení môžeme si nakresliť krížovú cestu tak, ako to dokážeme. Môžeme kresliť postupne. To znamená, že každý deň si vyberieme iné zastavenie krížovej cesty – podľa toho, ako zastavenie súvisí s našim spytovaním svedomia (ako sa nás dotýka udalosť) a môžeme si pod obrázok napísať lútosť vlastnými slovami. Postupne nám vznikne celá krížová cesta s textom našej osobnej lútosťi. Jednotlivé obrázky si môžeme nalepiť na tvrdší podklad a vytvoriť leporelo.
- Krížovú cestu môžeme nakresliť i v prepojení na príbehy utrpenia ľudí, ktorí žijú okolo nás a ktorých situácia je utrpením podobná tej, ako bola Ježišova. Stáva sa, že ľudia radi odsudzujú človeka za zlý skutok, ktorý vykonal. Neodsudzujú iba skutok ale i človeka. Našou snahou má byť odsúdiť hriech ale neodsúdiť - dokonca preukázať lásku hriešnikovi.

Spracovala: Klára Solňanová

Snímka: <http://www.obrazyfork.sk/produkt-detail/boh-otec-a-hriesnik>

KRÍŽOVÁ CESTA PRE DETI

Úvodná modlitba detí

Drahý náš priateľ – Ježišu, videli sme ťa v jasličkách ako dieťa. Nosili sme ti darčeky, bol si taký malý! Dnes ťa ťažko spoznáваме. Si skrvavený, zbitý, mŕtvy... Povedz nám, čo sa s tebou stalo? Kto ťa tak strašne dotrápil, ubil, kto ťa pribil na kríž?

Ježiš: Podťe deti! Rozpoviem vám o najstrašnejšom zločine sveta – o hriechu.

Klaniame sa ti priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

I. zastavenie

Dieťa: Prečo ťa rímsky sudca Pilát odsúdil k smrti?
 Ježiš: Lebo som povedal svetu pravdu, že som Boh.
 Svet nechce Boha – Spasiteľa. A čo vy deti?
 Deti: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

II. zastavenie

Dieťa: Prečo berieš taký ťažký kríž?

Ježiš: Lebo ťažké sú hriechy sveta. Chcete mi priložiť aj vaše?

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

III. zastavenie

Dieťa: Prečo si padol, keď si Boh?

Ježiš: Zrada vašej lásky ma zhodila na zem. Pobožkal som ju na zmier za vás Otcovi.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

IV. zastavenie

Dieťa: Čo si povedal svojej matke na krížovej ceste?

Ježiš: Prosil som, aby svoju bolesť spojila s mojou za čistotu vašich duší.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

V. zastavenie

Dieťa: Kto je ten druhý človek pri tebe?

Ježiš: Jeho meno je Šimon. Bál sa ťarchy môjho kríža. Donútili ho. Nedávate sa aj vy nútiť plniť náboženské povinnosti?

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

VI. zastavenie

Dieťa: Ako si daroval fotografiu svojej tváre žene Veronike?

Ježiš: Nie fotografiu, ale otláčok svojej tváre som jej venoval, lebo sa ku mne verejne priznala.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

VII. zastavenie

Dieťa: Kto ťa druhý raz zhodil na zem?

Ježiš: Vaša nestálosť v dobrom. Mnohé deti len prídu k prvému svätému prijímaniu, a potom ma už nepoznajú.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

VIII. zastavenie

Dieťa: Prečo tie ženy plačú pri tebe?

Ježiš: Povedal som im, aby nie nad mojimi bolesťami, ale nad hriechmi svojich detí plakali. Hriechy ma doráňali!

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

IX. zastavenie

Dieťa: Hádám už zomrieš? Celkom sa chveješ tretí raz pod krížom!

Ježiš: To bolo vykúpenie posledného dieťaťa sveta. Ani jednu detskú dušu som nechcel dať diablu.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

X. zastavenie

Dieťa: Prečo ťa zbliekajú pred svetom a prečo ti dávajú horkú žlč?

Ježiš: Trpel som za nehanobnosť sveta. Za vás, aby ste si chránili oči od nečistých obrázkov. Ústa od nečistých rečí, ruky od nečistých skutkov.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

XI. zastavenie

Dieťa: Nemôžem sa ani pozerať, ako ťa tak hrubými klincami pribíjajú na kríž?

Ježiš: Je to za vás deti, aby ste boli poslušné voči Bohu – môjmu Otcovi a jeho zástupcom – rodičom.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

XII. zastavenie

Dieťa: Vidím ťa už umierať a predsa ešte ku mne hovoríš.

Ježiš: Som smädný! Som smädný po svätosti detí! Túžim, aby aj na Slovensku boli svätí chlapci ako Dominik Sávio a Mária Goretti.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

XIII. zastavenie

Dieťa: Aký si krásny v náručí svojej Matky.

Ježiš: A aká krásna je každá detská duša, ktorá veľmi miluje moju Matku Máriu.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

XIV. zastavenie

Dieťa: Kde ťa ukladajú mŕtveho?

Ježiš: Do kamenného hrobu, odkiaľ tretí deň vsta-

nem. Radšej by som spočíval v nevinných srdciach detí, ktoré by ma zohriali láskou.

Dieťa: Klaniame sa ti, priateľ Ježiš, my v teba veríme, my ťa milujeme.

Záverečná modlitba detí

Ďakujeme ti priateľ Ježiš, že si nás sprevádzal krížovou cestou. Spoznali sme, že nás veľmi miluješ. Nechceme odísť od tvojho kríža, kým ti nesľúbime, že chceme „radšej zomrieť, ako zhrešiť“.

Matka Ježišova, požehnaj nás a vezmi si pod ochranu všetky deti sveta. Amen.

Zdroj: Prežívame liturgický rok

MARIÁNSKE FARSKÉ KOSTOLY SPIŠSKEJ DIECÉZY

Farský kostol: **Kostol Obetovania Pána** 02. 02.

Liptovské Revúce (Ružomberký dekanát)
Vyšné Ružbachy (Starolubovniansky dekanát)
Slovenská Ves (Kežmarský dekanát)

Farský kostol: **Kostol Zvestovania Pána** 25. 03.

Nová Lesná (Popradský dekanát)

Farský kostol: **Kostol Navštívenia Panny Márie** 02. 07.

Haligovce (Spišskostaroveský dekanát)
Liptovský Hrádok (Liptovskomikulášsky dekanát)
Podbiel (Trstenský dekanát)
Rabča (Námestovský dekanát)
Ždiar (Kežmarský dekanát)

Farský kostol: **Kostol Škapuliarskej Panny Márie** 16. 07.

Hnilec (Spišskonovoveský dekanát)

Farský kostol: **Kostol Panny Márie Snežnej** 05. 08.
(Chrám Matky Božej, kráľovnej apoštolov)

Breza (Zákamenský dekanát)

Farský kostol: **Kostol Nanebovzatia Panny Márie** 15. 08.

Dedinky (Spišskonovoveský dekanát)
 Hladovka (Trstenský dekanát)
 Chlebnice (Dolnokubínsky dekanát)
 Ľubica (Kežmarský dekanát)
 Podolíneec (Staroľubovniansky dekanát)
 Poľanovce (Spišskopodhradský dekanát)
 Ružomberok - Biely Potok (Ružomerský dekanát)
 Slatvina (Spišskopodhradský dekanát)
 Spišská Nová Ves (Spišskonovoveský dekanát)
 Spišská Stará Ves (Spišskostaroveský dekanát)
 Zákamenné (Zákamenský dekanát)
 Zázrivá (Dolnokubínsky dekanát)

Farský kostol: **Kostol Narodenia Panny Márie** 08. 09.

Jánovce (Spišskoštiavnický dekanát)
 Klčov (Levočský dekanát)
 Novot (Zákamenský dekanát)
 Spišské Podhradie (Spišskopodhradský dekanát)
 Spišský Štiavnik (Spišskoštiavnický dekanát)

Farský kostol: **Kostol Sedembolestnej Panny Márie** 15. 09.

Habovka (Trstenský dekanát)
 Iľiašovce (Levočský dekanát)
 Poprad (Popradský dekanát)
 Švošov (Ružomerský dekanát)

Farský kostol: **Kostol Ružencovej Panny Márie** 07. 10.

Černová (Ružomerský dekanát)
 Hozelec (Spišskoštiavnický dekanát)

Farský kostol: **Kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie** 08. 12.

Harichovce (Spišskonovoveský dekanát)

SVIATOSŤ ZMIERENIA – NAJLEPŠIA PRÍPRAVA NA VEĽKÚ NOC

Cieľ

Kognitívny: Charakterizovať sviatosti uzdravenia. Spoznať udalosti prvého pádu a jeho následky na ľudstvo.

Definovať sviatosť zmierenia ako dar pre uzdravenie duše.

Charakterizovať jednotlivé časti sviatosti zmierenia.

Vysvetliť potrebu prijatia sviatosti zmierenia.

Definovať pojem hriechu.

Afektívny: Uvedomiť si potrebu prijatia sviatosti na uzdravenie duše od hriechov.

Oceniť Božiu lásku a starostlivosť o človeka, ktorý zlyhal.

Pestovať postoje odporu voči hriechu, vyhýbať sa príležitostiam k hriechu.

Psychomotorický: Formovať návyk pravidelného (mesačného) pristupovania k sviatosti zmierenia.

Naučiť sa jednu formu ľútosti.

Pomôcky: Youcat, Sväté písmo, kartičky, nápisy, písacie pomôcky.

Metódy: motivačný rozhovor, brainstorming, práca s biblickým textom, práca so Svätým písmom, práca s Youcatom, diskusia, výklad, rozhovor, uvažovanie, písanie, modlitba

Stratégia: kombinovaná

Vek: žiaci sekundárneho vzdelávania

ÚVOD

Motivačný rozhovor

Po privítaní žiakov a modlitbe začne učiteľ rozhovor so žiakmi na tému: Ako môže človek ochorieť? Iste každý z vás bol už niekedy chorý, má skúsenosť s chorobou a bolesťou.

- Ako môže človek ochorieť? (žiaci menujú choroby)
- Ak ste boli chorí, čo vás bolelo? (hlava, zuby, ruka, žalúdok, duševné choroby, depresie a iné)

- Ako ste sa pritom cítili? (osamotení, smutní, zroznení)
- Pomohli ste si sami alebo ste potrebovali pomoc lekára? (stanoviť diagnózu, predpísať lieky, urobiť operačný zákrok, dôležitá je prevencia)
- Bolelo vás telo. Ale kedy môže ochorieť aj duša?

Práca s biblickým textom

Učiteľ vyzve jedného žiaka, aby prečítal citáty z Youcatu, iný žiak citáty napísané na kartičkách pripevni na tabuľu.

Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí.
Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.

Mk 2, 17 (Youcat, str. 132)

Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.

Lk 19, 10 (Youcat, str. 132)

Diskusia

- Ako súvisia tieto citáty s našim úvodným rozhovorom?
- O čom hovoria tieto citáty? (o zachraňujúcej Božej láske, o láske k hriešnikovi)
- O akých stratách a chorobách hovoria citáty? (o strate milosti, o hriechu, o chorobe duše)
- Čo sa môže stratiť? (podľa Svätého písma: vec - drachma, zviera - ovečka, ale aj človek - márnotrtný syn).
- Kedy je chorá duša? (keď človek žije v hriechu, keď nedokáže milovať, robiť dobro)

Učiteľ vyzve žiakov, aby povedali nejaký príklad prejavov chorej duše:

- chlapci, ktorí sa pobijú,
- dievčatá, ktoré ohovárajú a závidia si,
- rodičia, ktorí sa nestarajú o svoje deti,
- tí, ktorí kradnú,
- teroristi, ľudia, ktorí ponúkajú drogy,
- tí, ktorí hrešia slovom, vyjadrujú sa vulgárne,

- ženy a dievčatá, ktoré nemajú v úcte svoje vlastné telo,
- tí všetci majú chorú dušu, srdce (nie sval).

Na chorobu duše nestačia lieky (novalgin, paralen od bolesti). Potrebujeme uzdravenie od božského lekára a ním je Ježiš. Lekár sa stará o choré telo človeka. Božský lekár Ježiš sa stará o chorú dušu aj o to, ako predchádzať ochoreniu duše, ako získať imunitu a odpor voči hriechu.

Učiteľ vyzve žiakov, aby povedali príklady našej účasti na Božej starostlivosti:

- účasťou na svätej omši, modlitbou,
- čítaním Svätého písma, čítaním životopisov svätých,
- spytovaním svedomia a štúdiom.

Ak správne využívame tieto prostriedky, stávame sa odolnejší voči hriechu.

HLAVNÁ ČASŤ

Výklad

Učiteľ položí otázku: Čo robiť, ak napriek tomu človek predsa upadne do hriechu? Prečo človek upadne do hriechu, ochorie, trpí, prečo robí zle? Sväté písmo v knihe Genezis (Gn 1, 1-31) vždy na konci po stvoriteľskom akte uvádza: „Boh videl, že je to dobré.“ A ďalej „Boh videl, že je to veľmi dobré“. Kde a kedy sa to pokazilo? Odpoveď budeme hľadať vo Svätom písme.

Práca so Svätým písmom (Gn 3, 1-24)

Žiak na pokyn učiteľa napíše na tabuľu súradnice biblického textu a pripevní obraz Adama a Evy. Žiaci si daný text vyhľadajú vo Svätom písme. Možnosti je viac, záleží od okolností. Prvá možnosť je, že jeden žiak číta nahlas, ostatní sledujú text a počúvajú. Iná možnosť: pretože text je dlhý, viacerí žiaci ho čítajú po odstavcoch. Po prečítaní text rozoberieme.

Pomocné otázky:

- Čo urobil had?
- Čo urobili prví ľudia Adam a Eva?

- Prečo stratili dobro a dary, ktoré vlastnili od Boha?
- Čo symbolizuje záhrada?
- Čo symbolizuje had?
- Koho Boh potrestal a ako?
- Môže človek získať znova priateľstvo s Bohom?
- Môže sa vrátiť do „záhrady“?
- Môže ostať naveky vyhnancom?
- Máme nádej a možnosť zmeniť sa, obrátiť sa, keď sme urobili niečo zlé?
- Aké následky ostali v našej duši a našom tele?
- Máme nádej znovu patriť Bohu?

Zhrnutie

V biblických textoch o páde človeka je aj prísľub Mesiáša – Ježiša, Vykupiteľa. Skrze jeho obetu sme neustále Bohom pozývaní k návratu: získať späť stratený raj a priateľstvo s ním. Anjeli túto možnosť nedostali. My ľudia áno. Máme túto možnosť vo sviatosti zmierenia. Sviatosť zmierenia je prejavom nekonečnej Božej lásky k človeku. Je obrovským darom ukrižovaného Krista, ktorý nám umožňuje návrat do Božieho náručia, je pre nás veľkou nádejou.

(Úloha pre žiakov – kto prvý nájde *tento text zdvihne ruku, text prečíta nahlas – verš 15.*)

Porovnanie

Učiteľ môže využiť porovnanie:

1. *postavenie človeka pred Bohom v nádeji, ktorú mu dáva.*
2. *postavenie Sifyfa k starovekým bohom a jeho beznádej (Gréci poznajú príbeh o zúfalej beznádeji Sifyfa, ktorého bohovia potrestali: musel naveky do vrchu tlačiť pred sebou obrovský balvan. Keď bol hore, balvan sa zrútil a on začal odznova. Inú možnosť nemal.)*

Ježišove postoje

Učiteľ poukáže na to, že Ježiš počas svojho života liečil a uzdravoval (môže použiť obrazový materiál) a vyzve žiakov, aby uviedli príklady uzdravenia zo Svätého písma (slepec, chromý, ochrnutý, posadnutý chlapec).

- Keď Ježiš žil na našej zemi, uzdravoval ľudí: telo, ale aj dušu. Odpúšťal hriechy (žena – hriešnica; ochrnutý, ktorého spustili priatelia cez strechu domu do miestnosti, v ktorej bol Pán Ježiš.)
- Uzdravuje Ježiš chorých aj dnes? Ako? Počuli ste o nejakom uzdravení?
- Potrebujú ľudia dnešnej doby uzdravenie od Ježiša?
- Ježiš chce aj dnes odpúšťať, liečiť a uzdravovať. Ježiš ide v ústrety človeku vždy, zvlášť vo chvíľach, keď zlyhal a kráča po nesprávnej ceste. Ježiš privádza hriešnika späť k Otcovi. Kristova láska hľadá stratených a uzdravuje chorých: o tom hovoria citáty, ktoré máme na tabuli. Boh - láska hľadá človeka, ktorý sa vzdáľuje od neho. Vo svojom hľadaní sa nevzdáva, je neúnavný, verný. Ako to robí dnes?
- **Cez sviatosti uzdravenia**, zvlášť vo **sviatosti zmierenia**, ktorá je najúčinnším liekom na uzdravenie duše. V nej nás Boh oslobodzuje od hriechu a posilňuje v telesnej a duševnej slabosti, dáva nám silu začať odznova. *(Učiteľ môže so žiakmi zopakovať 7 sviatosti.)*

V evanjeliových podobenstvách máme príklad ženy, ktorá stratila drachmu a keď ju našla, zaradovala sa. Pastier, ktorý stratil svoju ovečku a potom ju našiel, vzal ju na svoje ramená, zaradoval sa. Ježiš je plný radosti, keď sa vráti hriešnik, keď je znovu nájdené to, čo bolo stratené. Spoločenstvo Cirkvi, do ktorej patríme, teda aj my sa máme tešiť zo svojho návratu k Bohu, z návratu iných, z odpustenia vo sviatosti zmierenia.

Brainstorming

Určite každý žiak už má svoju skúsenosť so sviatosťou zmierenia. Učiteľ vyzve žiakov, aby po jednom prichádzali k tabuli a v tichosti napísali, čo vedia o sviatosti zmierenia. Po určitom čase, učiteľ krátko zhodnotí to, čo žiaci napísali a navrhne ďalšiu činnosť, ktorou je porovnať svoje odpovede s Youcatom.

Práca s Youcatom v skupinách

Učiteľ ukáže Youcat a rozdelí žiakov do piatich

skupín. Každá skupina si vyberie kartičku, na nej je napísaný bod, ktorým sa bude skupina zaoberať.

Úlohy

- daný text vyhľadať v Youcate,
- pozorne ho prečítať,
- zistiť, čo hovorí o sviatosti zmierenia,
- obsah textu krátko predstaviť ostatným.

Sk.	Youcat (strana)	Obsah
1.	133/225, 226	názvy sviatosti a dôvody potreby sviatosti
2.	134/227	ustanovenie sviatosti zmierenia
3.	135/228	kto môže odpúšťať hriechy
4.	135/229, 230	lútosť a pokánie
5.	137/231, 232	podstatné prvky a jednotlivé časti sviatosti

Vysvetlenie jednotlivých častí - postup prípravy na sv. spoveď

Učiteľ vyzve žiakov, aby si sadli do kruhu. Na zem do stredu položí nápis: Sviatosť zmierenia. Žiakom zdôrazní, čo je potrebné urobiť pred prijatím sviatosti, počas nej a po jej prijatí, aby si vykonali dobrou sv. spoveď, aby dosiahli Božie odpustenie. Počas výkladu učiteľ vyzve niektorých žiakov, aby na pripravený výkres napísali názvy jednotlivých častí a priebežne ukladali do stredu, k názvu. Po ukončení tejto časti, rôznymi obmenami práce s nimi prevedie opakovanie.

SVIATOSŤ ZMIERENIA

Pred sviatosťou

1. modlitba k Duchu Svätému
2. spytovanie svedomia
3. lútosť
4. predsavzatie

Počas sviatosti

- 5. vyznanie hriechov
- 6. rozhrešenie

Po prijatí sviatosti

- 7. zadostučinenie
poďakovanie za milosť

1. Modlitba k Duchu Svätému – dáva nám silu spomenúť si na všetko, čo nebolo v súlade s Božou vôľou a všetko úprimne vyznať a oľutovať.

2. Spytovať si svedomie – znamená spoznať svoju vinu, hľadať a premýšľať nad tým, čo nebolo správne, čím som sa previnil, čo som mal urobiť a neurobil som, čo som mohol urobiť lepšie.

Poznáme rôzne spovedné zrkadlá: pre deti, pre nedospelých, pre dospelých, podľa desatora, podľa príkazu lásky a iné (ukážeme príklady v modlitebnej knižke alebo iné).

3. Lútosť – bolesť mojej duše, mrzí ma to, trápi, túžim to napraviť. Lútosť môže byť:

Dokonalá: previnil som sa proti láske, pokazil vzťah – motiváciou je láska.

Nedokonalá: mám strach z následkov, z pekla, z trestu – motiváciou je strach.

4. Predsavzatie – rozhodnutie byť lepší, vyhnúť sa príležitostiam k hriechu, nekonať hriešne, dávať si lepší pozor.

5. Vyznanie hriechov – povedať všetky svoje previnenia v spovedi kňazovi, ktorý zastupuje Pána Ježiša. Úprimne a úplne vyznať to, čo bolo zle, nezamlčať vedome vážne priestupky, nezatajiť. Hovoriť

jasne, pravdivo a zrozumiteľne.

6. Rozhrešenie – radostný okamih stretnutia s Bohom vo sviatosti zmierenia, keď Boh hovorí človeku prostredníctvom kňaza: *Odpúšťajú sa ti hriechy...* Od Boha, službou kňaza dostávame sviatostné odpustenie hriechov, skrze smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Je to úžasný Boží dar.

7. Zadostučinenie – skutok pokánia, ktorý uloží kňaz. Môže to byť modlitba alebo konkrétny skutok lásky, aby sa napravilo to, čo sme pokazili.

8. Poďakovanie – za milosť odpustenia a uzdravenia. Prežívanie radosti z chvíle, že s milosťou Božou možno znova začať bez hriechu.

Zhrnutie

Sviatostné zmierenie službou Cirkvi je vrcholom zmierenia človeka s Bohom.

Cirkevné prikázania nás vyzývajú aspoň raz v roku, vo veľkonočnom čase sa vyspovedať a prijať Oltárnu sviatosť. Cirkev stanovila minimum. Najlepšie je ísť na svätú spoveď po tom, čo upadneme do ťažkého hriechu. Nie vždy je to možné. Užitočné a vhodné je spovedať sa pravidelne, každý mesiac. Učiteľ žiakom predstaví možnosť „deviatich prvých piatkov“ a pravidelné večerné spytovanie svedomia. Povzbudí poukázaním na to, že sa staráme i o domácnosť a robíme poriadok aspoň každý týždeň a bežný poriadok robíme každý deň (odložíme si za sebou svoje veci a pod.). A podobne aj v našej duši máme mať poriadok a máme sa o ňu starať. Svätý Otec František nás povzbudzuje slovami: „Keď sa spovedáme, Boh nás objíma“.

(Tu možno stretnutie ukončiť alebo pokračovať na ďalšom stretnutí náukou o hriechu.)

HRIECH ČLOVEKA

Učiteľ prepojí predchádzajúcu tému o sviatosti zmierenia s témou hriechu zopakovaním pomocou otázok žiakom, aby si uvedomili, čo je podstatou sviatosti zmierenia. Potom položí otázku: Z čoho sa vyznávame pred Bohom, z čoho sa spovedáme?

ÚVOD

Brainstorming: Pojem hriechu

Učiteľ rozdelí žiakov do dvoch alebo troch skupín, podľa počtu prítomných žiakov. Skupina dostane výkres, na ktorom je napísané slovo hriech. Úlohou žiakov v skupine je napísať čo najviac pojmov, ktoré sa spájajú s pojmom hriech. Pracujú potichu,

neradia sa, nehodnotia. Po ukončení práce vyberú jedno najvýstižnejšie slovo, ktorým charakterizujú hriech.

HLAVNÁ ČASŤ

Práca s biblickým textom:

Sväté písmo Gn 3, 1-25

Žiaci naďalej ostávajú v pôvodných skupinách. Učiteľ napíše súradnice textu na tabuľu. Každá skupina text vyhľadá a prečíta. Na základe biblického textu žiaci slovne formulujú pojem hriechu. Porovnajú s tým, čo sami v brainstormingu napísali. Záverečné formulácie si napíšu do zošita.

Hriech je vedomé a dobrovoľné porušenie Božieho príkazu vo vážnej veci. Hriech odráža neposlušnosť človeka. Je urážkou Boha. Hriech je najväčšie zlo.

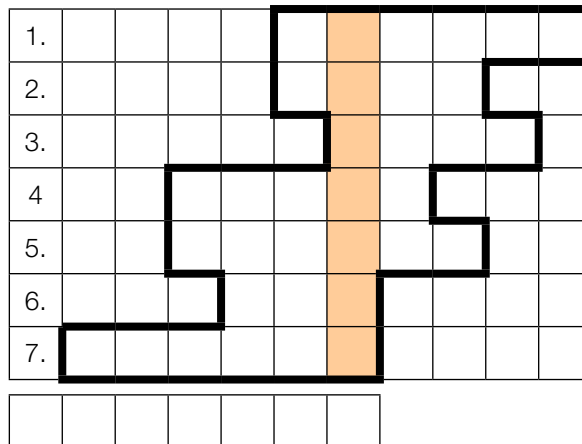
Rozdelenie hriechov

Hriechy		
dedičný	osobný	
hriech prvých ľudí zodpovední sú Adam a Eva zmýva sa v krste je stavom duše, v ktorom sa rodíme	môj vlastný sám som za neho zodpovedný zmýva sa vo sviatosti zmierenia	
	smrteľný (ťažký)	zraňujúci (ľahký)

1. Dedičný hriech

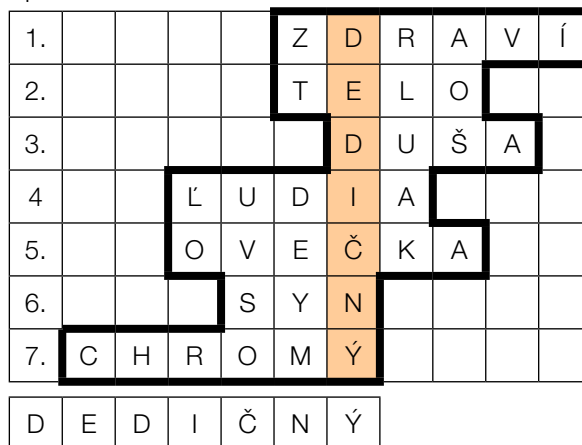
Aktivita

Vyrieš tajničku a zistiš, ako sa volá prvá neposlušnosť (hriech) voči Bohu, ktorej sa dopustili Adam a Eva.

1. Lekára potrebujú chorí, nie ...
2. Nesmrteľná je duša človeka, nie ...
3. Choré môže byť nielen telo, ale aj ...
4. Adam a Eva nie sú súrodenci ale prví ...
5. Pastierovi vo Svätom písme sa nestratila palica, ale ...
6. Otcovi v podobenstve sa nevrátili premárnené peniaze, ale jeho ...
7. Človek, ktorého cez strechu spustili k Ježišovým nohám nebol slepý, ale ...

Správne riešenie

Vysvetlenie

Dedičný hriech sa ináč nazýva prvý hriech, ktorého sa dopustili prví ľudia Adam a Eva v raji. Je to stav

ľudstva, do ktorého sa každý rodí ešte predtým, ako môže sám zo slobodného rozhodnutia hrešiť. Tak, ako nesieme povahové črty po svojich rodičoch a prarodičoch, nesieme v sebe i kvapku zmýšľania, ktoré mali prví ľudia po hriechu (sme podozrievaví, nedôverčiví, Boha vnímame ako toho, kto obmedzuje našu slobodu, často viac dôverujeme tomu čo iba nám vyhovuje a nie pôvodcovi života – Bohu).

Dedičný hriech sa zmýva pri krste. Sviatosť krstu je dar, ktorý nám bol daný skrze vykupiteľskú cenu smrti Ježiša Krista. Kresťanskí rodičia si práve toto uvedomujú, že okrem telesného života, ktorý dali svojmu dieťaťu, môžu mu dať i krst – duchovné znovuzrodenie, očistenie od dedičného hriechu a v tejto viere ho budú vychovávať, otvoria mu cestu k sviatostnému životu. Ježiš vo sviatosti krstu oslobodzuje pokrsteného od dedičného hriechu. Následky však ostávajú a prejavujú sa v živote človeka na jeho duši (náklonnosť k hriechu, slabá vôľa) aj na tele (choroby, čiastočné poznanie, smrť). (Youcat bod 68,69)

2. Osobný hriech

Aktivita

Žiaci si zoberú výkres, zložia ho na polovicu. Podľa pokynov učiteľa každý sám v tichosti odpovedá na otázku:

- na ľavú stranu: ako mne niekto ublížil (skutok, nie meno)
- na pravú stranu: ako som ja ublížil blížnym (skutok, nie meno)

Vysvetlenie

Každé zlo, ktoré som spáchal dobrovoľne, každé moje slobodné porušenie Božieho príkazu, je môj osobný hriech a ja som za tento skutok zodpovedný pre Bohom, pred ľuďmi a znášam aj následky. Každý môj hriech je prekážkou na ceste k Bohu, vzdáľuje ma od Boha, narúša spolunažívanie ľudí. Boh mi dáva vo sviatosti zmierenia príležitosť zbaviť sa ho, prejavíť ľútosť, odpúšťa mi.

3. Smrteľný (ťažký) hriech je vedome a dobrovoľné obrátenie sa proti Božej láske a vo vážnej veci. On ničí v srdci človeka božskú silu lásky, ničí vzťah s Bohom (vražda).

4. Zraňujúci (ľahký) hriech je vedome a dobrovoľné obrátenie sa proti Božej láske v malej veci. On oslabuje v srdci človeka božskú silu lásky a tak narúša vzťah s Bohom. (Youcat: bod 67, 315)

Povzbudenie

Učiteľ povzbudí žiakov, aby s radosťou prichádzali k sv. spovedi, aby dôverovali Bohu, ktorý ich miluje, hľadá, odpúšťa a uzdravuje.

Povzbudením pre nás sú aj slová sv. pátra Pia z Pietrelciny:

„Miluj Ježiša! Ničoho sa neboj!

Aj keby si sa dopustil všetkých hriechov na svede, Ježiš ti zopakuje svoje slová: Odpúšťajú sa ti mnohé hriechy, lebo si mnoho miloval.“ (Youcat str. 140)

Svätý Otec František v jednom zo svojich príhovorov povedal: Neprestaňme Boha prosiť a odprosovať.

Prehĺbenie – Príbeh

Rozprávanie udalosti z talianskeho filmu Chobotnica z prostredia Sicílskej mafie. Šéf polície Corrado Cattani, v snahe odhaliť mafiu zanedbáva svoju manželku, ktorá v istej chvíli poruší vernosť svojmu manželovi. Keď sa to manžel dozvie, opustí ju. Manželka svoj čin oľutuje, pokúša sa vysvetliť svoje konanie, uvedomuje si vinu a manžela odprosuje. Zároveň ho prosí, aby sa vrátil, aby obnovili spolužitie a spolu s dcérou naďalej žili v rodine. On jej odpustiť nedokáže. Odmietnutá, zranená a nešťastná vybehne z jeho kancelárie na rušnú ulicu, kde ju zrazí práve idúce auto. Toto všetko z okna svojej kancelárie vidí jej manžel. Vybehne von, chce jej pomôcť, ale manželke už niet pomoci. Ak by bol odpustil, mohla žiť... Tvrdosť jeho srdca zapríčinila, že ju stratil navždy. Po týchto udalostiach sa utiahol do kláštora, kde hľadal pomoc a silu, ako žiť ďalej.

Problém rozbitých rodín, manželstiev, sváry a nepriateľstvá majú svoj pôvod v hriechu a vo vzájomnom neodpustení. Ježiš to všetko vedel, predvídal, pozná človeka a práve preto nám daroval sviatosť zmierenia.

Diskusia na tému: Problém odpustenia

Učiteľ nechá žiakov vyjadriť svoju skúsenosť s odpúšťaním.

- Je ťažké žiadať niekoho o odpustenie a odprosenie?
- Je ťažké odpustiť tomu, kto mi ublížil?
- Ako sa žije človeku s hriechom, s vinou bez odpustenia?
- Čo cítime, keď nám niekto nechce odpustiť?
- Ako sa cítime, keď je nám odpustené (človekom alebo Bohom)?

Sviatosť zmierenia, odpustenie – nádej

Uvažuj:

- Ak sa dopustím hriechu, oľutujem ho.
- Poprosím o odpustenie toho, komu som ublížil.
- Hľadám cestu zmierenia sa s ľuďmi aj s Bohom.
- Každý večer pred spaním spytujem si svedomie a oľutujem.
- Po spáchaní ťažkého hriechu čo najskôr vyhľadám kňaza a vyspovedám sa.
- Prijatím sviatosti zmierenia som bližšie k Bohu a k ľuďom.
- V čistom srdci mám pokoj, som šťastný a prinášam pokoj aj iným.
- Môj hriech ma vzdďľuje od Boha a je prekážkou Božej milosti.
- Nestačí, aby mi odpustili iba ľudia, potrebujem, aby mi odpustil i Boh. Je to vo vzájomnom vzťahu (modlitba Otče náš: odpusť nám, ako aj my odpúšťame).
- Ak ma niekto prosí o odpustenie – veľkodušne mu odpustím.
- (Vtedy k nemu pristúpil Peter a povedal mu: „Pane, koľko rás mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehreší? Azda sedem rás?“ Ježiš mu odpovedal: „Hovorím ti: Nie sedem rás, ale sedemdesiatšedem rás. Mt 18,21-22)

ZÁVER

Modlitba: Žalm 50 (51)

Učiteľ vyzve žiakov k spoločnej modlitbe. (Modlime

sa po častiach, striedavo chlapci a dievčatá.)

Jeho autorom je kráľ Dávid, ktorý sa dopustil hriechu s Betsabe, ale s pomocou proroka Nátana spoznal svoj hriech, ľutoval ho a Boha odprosival.

CH: Zmiluj sa, Bože, nado mnou pre svoje milosrdenstvo

a pre svoje veľké zľutovanie znič moju nepravosť.

Úplne zmy zo mňa moju vinu

a očisti ma od hriechu.

D: Vedomý som si svojej nepravosti a svoj hriech mám stále pred sebou.

Proti tebe, proti tebe samému som sa prehrešil a urobil som, čo je v твоjich očiach zlé,

CH: aby si sa ukázal spravodlivý vo svojom výroku a nestranný vo svojom súde.

Naozaj som sa v nepravosti narodil

a hriešneho ma počala moja mať.

D: Ty naozaj máš záľubu v srdci úprimnom a v samote mi múdrosť zjavuješ.

Pokrop ma yzopom a zasa budem čistý; umy ma a budem belší ako sneh.

CH: Daj, aby som počul radosť a veselosť, a zaplesajú kosti, ktoré si rozdrvil.

Odvráť svoju tvár od mojich hriechov

a zotri všetky moje viny.

D: Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného.

Neodvrhuj ma spreď svojej tváre a neodnímaj mi svojho ducha svätého.

Navráť mi radosť z tvojej spásy a posilni ma duchom veľkej ochoty.

Úloha

Na podklade tohto biblického textu vytvorí svoju vlastnú prosebnú modlitbu.

Spracovala: Božena Nemčíková

SMÄDNÝ PO ŠŤASTÍ

Cieľ

Kognitívny: Vedieť rozlíšiť na konkrétnych príkladoch pravé a nepravé šťastie.

Poznať zmysel pôstneho obdobia v príprave na Veľkú noc.

Zapamätať si konkrétnu vetu zo Svätého písma.

Demonštrovať biblický príbeh o stretnutí Ježiša so Samaritánkou z rôznych uhlov pohľadu.

Afektívny: Uvedomiť si, že pôst je možnosťou na obnovenie vzťahu s Bohom.

Objavovať hodnoty svojho vnútra a vnímať hodnotu pravého šťastia v živote s Ježišom. Integrovať biblické posolstvo do svojho života.

Psychomotorický: Formovať návyk čítania Svätého písma a uvažovania o ňom ako o prameni **života s Bohom**.

Snažiť sa zastaviť, zamyslieť sa a prehĺbiť svoju vieru.

Pomôcky: obrazy vecí (v ktoré ľudia veria, že prinášajú šťastie alebo nešťastie), text SP s tabuľkou, text piesne, CD prehrávač.

Metódy: rozhovor, výklad, spev, počúvanie piesne, diskusia, práca s obrazom, rozbor textu SP, rozprávanie príbehu.

Stratégia: kombinovaná

Veková kategória: žiaci sekundárneho stupňa vzdelávania

ÚVOD

1. Úvodný rozhovor s obrázkami

Učiteľ žiakom postupne ukazuje obrázky: štvorlístok, podkova, lienka, kominár, zlaté prasiatko, čierna mačka, číslo 13, znamenia zverokruhu... Úlohou žiakov je určiť hlavnú tému hodiny.

Dnes sa chceme zamyslieť nad tým, čo je šťastie a kde ho možno nájsť.

Dnešný človek si chce privolať šťastie pomocou rôznych figúrok či talizmanov, ktorým slepo verí.

Verí napr. že ak bude mať pri sebe talizman, ťažká skúška sa podarí. Ak sa v horoskope na dnešný deň píše, že bude mať šťastie, tak to tak bude. Niečo na spôsob hádzania kocky v kasíne. Verí sa, že raz to vyjde. V takomto živote sa však nehádže kocka, nepadá číslo, ale hádže sa do banku vlastný rozum i sloboda. Kedy sme vlastne šťastní? Dá sa šťastie odmerať? Nasledujúci príbeh nám pomôže uvažovať na tým, čo je pre človeka šťastie.

2. Prečítanie alebo prerozprávanie príbehu

Ďaleko na vidieku, blízko lesa žil chudobný gazda. Mal krásneho bieleho koňa. Veľa obchodníkov sa zaujímalo o jeho kúpu, avšak farmár na predaj ani nepomyslel. Dedinčania mu často hovorievali: „Máš také šťastie, že máš takého krásneho a vzácneho koňa.“ Gazda odpovedal: „Máte pravdu, tento kôň mi môže priniesť bohatstvo. Nemôžete ale povedať, či mám šťastie, alebo nešťastie, pretože nik nevie, čo bude zajtra.“ Dedinčanom sa jeho odpoveď nepáčila. Jedného dňa kôň zmizol. Hľadali ho všade, ale nikde ho nenašli. Dedinčania sa zas ohlásili a povedali: „Vidíš, mal si toho koňa radšej predaj. Je to také veľké nešťastie, že ti ho ukradli.“ Gazda odpovedal: „Áno, je pravda, že mi kôň zmizol. Ale nemôžete povedať, že je to šťastie, alebo nešťastie, pretože nikto nevie, čo bude zajtra.“ Dedinčania kývali hlavami a považovali farmára za blázna. O niekoľko dní prišlo veľké prekvapenie. Kôň sa vrátil a priviedol so sebou z lesa ďalšie biele kone. „Máš také veľké šťastie gazda,“ opakovali sa dedinčania. Gazda zase len odvrkol to svoje o šťastí a nešťastí a o tom, že nik nevie, čo bude zajtra. „On je skutočne blázon,“ znovu si pomysleli. Jedného pekného dňa gazdov syn jazdil na koňoch, padol a vážne si polámal nohy. Dedinčania sa pristavili a syna začali ľutovať. „Jó, chudák chlapec. Tolké nešťastie. Teraz zostane takýmto hendikepovaným chudákom.“ Gazda zase odpovedal: „Je pravda, že môj syn je teraz chromý, ale nemôžeme povedať, či je to šťastie alebo nešťastie, pretože nikto nevie, čo bude zajtra.“ „Ten gazda nemá vôbec rozum.“ povedali.

Po niekoľkých mesiacoch kráľ z susedného kráľovstva napadol kráľovstvo, kde býval aj gazda so sy-

nom. Kráľ povolal všetkých mladých do boja. Výnimku dal len hendikepovaným a chromým ľuďom. Vojsko gazdovho syna minula a dedičania sa zas pristavili a hovorili o šťastí, že gazda aspoň nestratil svojho jediného syna. Múdry gazda dookola opakoval svoju múdrosť.

Rozhovor so žiakmi - v tomto príbehu je veľká múdrosť. V živote sa snažíme krátkodobo hodnotiť naše životné udalosti. Ale často až neskôr zistíme, že sme mali vlastne „šťastie v nešťastí“. Môžeme odmerať šťastie? Ako je to možné, že jedna a tá istá vec je pre jedného človeka šťastím a pre druhého je samozrejmosťou? V čom vlastne hľadáme šťastie? Podľa poľského historika filozofie *Wladysława Tarkiewicza* ľudia hľadajú šťastie v štyroch veciach. S väčším či menším úspechom.

A) Žičlivé šťastie. Poznáme ľudí, ktorých označujeme za deti šťasteny alebo za smoliarov. V takomto zmysle sa stretáme napríklad s pohľadom na život mnohonásobného miliónára Forda, ktorého život bol plný úspechov. Alebo na toho, kto vyhral v lotérii, alebo sa dostal z ťažkej situácie. Alebo príklad študenta, ktorý urobil skúšku, aj keď sa neučil. Ide tu vždy o pozitívnu súhrnu okolností keď „*veci idú ako po masle*“. Toto však nemôže byť prameňom šťastia, pretože to nezávisí od našej snahy.

B) Šťastie ako prežívanie najintenzívnejších radostí. Tu sa chápe šťastie subjektívne, ako druh zážitku, ako mimoriadne radostný a hlboký zážitok a je pritom relatívne ľahostajné, aké vonkajšie podmienky spôsobili tento zážitok. Človek potrebuje aj relax a zážitok. Mať radosť z jedla, ísť na príjemnú dovolenku, tešiť sa z peknej hudby, vychutnávať relaxujúci kúpeľ, to všetko nášmu životu dodáva osvieženie a novú energiu. Ale toto ako celok šťastie tiež nie je. Nemôže to byť cieľom nášho života. No je veľa ľudí, ktorí vidia šťastie práve v tejto kategórii. A je to smutné, pretože je základom všetkých závislostí: alkohol, drogy, jedlo, nezdravé vzťahy, workolizmus a iné závislosti, do ktorých ľudia upadajú.

C) Šťastie ako vlastníctvo najvyšších hodnôt.

Takto chápali šťastie takmer všetci starovekí a niektorí stredovekí filozofi. Išlo tu o vznešené hodnoty, ktoré človek dosiahol, podľa toho ktoré hodnoty pokladal za najvyššie. Sv. Tomáš Akvinský napríklad hovorí, že šťastie je najvyšším blahom, ktoré v sebe obsahuje všetky blaha. Dnes povieme, že šťastný je človek, ktorý má rozhodnú prevahu dobrých vecí nad zlými. Môžu tu patriť: vzdelanie, vedomosti, vlastníctvo, cestovanie, priateľstvá, zdravie, úspechy v práci, v škole, v športe. Je dôležité usilovať sa o to, čo je hodnotné a vkladať do toho svoje snahy, energiu, či peniaze. Ale problém vznikne, keď sa veci zvrtnú inak, než sme očakávali. Alebo aj keď sa nezvrtnú: sú ľudia, ktorí vlastnia rôzne hodnoty, no vnútorne sa necítia šťastnými.

D) Šťastie ako spokojnosť so životom chápaným v celku.

V tomto zmysle hovorí o šťastí napríklad osemdesiatročný Goethe: „Som šťastný a chcel by som svoj život prežiť ešte raz.“ Istá žena to vyjadrila vo svojom denníku slovami: „Ďakujem Bohu, že jestvujem.“ Meradlom je **spokojnosť so životom**, nie vlastníctvo, ale pocity. V šťastí je hlavné nie to, čo máme, ale ako na to reagujeme.

HLAVNÁ ČASŤ

1. Práca s biblickým textom - sekvencia

Cieľom je pomôcť žiakom uvedomiť si etapy biblického príbehu, etapy obrátenia Samaritánky, aby mohli hlbšie vniknúť do textu a pochopiť jeho zmysel. Učiteľ pripraví pre každého žiaka hárok s biblickým textom.

Prečítanie textu Ježiš a Samaritánka - Jn 4, 5-42

Označenie osôb, ktoré v príbehu vystupujú, ich činnosť, postoje, miesto, prostredie, kde udalosť prebieha.

Rozdelenie textu do etáp (sekvencií) na spôsob komiksu a vizuálne zobrazenie. Žiaci si s pomocou učiteľa vypracujú tabuľku, kde môžu byť napríklad takéto poznámky:

Názov sekvencie	Ježiš	Samaritánka	Poznámka
1. Ježiš prišiel do samarijského mesta Sychar a sadol si k Jakubovej studni.	Je smädný, unavený.	Potrebuje vodu.	Bolo okolo poludnia.
2. Samaritánka prichádza po vodu k studni.	Daj sa mi napiť.	Ako si môžeš ty, Žid, pýtať vodu od Samaritánky?	Židia sa so Samaritánkami nestýkajú.
3. Rozhovor o živej vode.	Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný. Ale z vody, ktorú mu dám ja, nebude žízniť naveky.	Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná.	
4. Rozhovor o živote Samaritánky.	Zavolaj svojho muža.	Nemám muža.	Mala päť mužov.
5. Ježiš je Mesiáš.	To som ja, čo sa rozprávam s tebou.	Viem, že príde Mesiáš.	
6. Samaritánka ohlasuje ľuďom svoje stretnutie s Ježišom.	Rozpráva sa s učeníkmi.	Nechala svoj džbán pri studni a odišla do mesta a rozprávala sa s ľuďmi.	

2. Výklad

Pri spoločnom vyplňaní môže prebiehať rozhovor o biblickom úryvku:

Samaritánka prichádza na poludnie k studni sama, lebo ju ľudia odsudzujú pre jej hriešny život. Mala päť manželov a každý to o nej vedel. Žiadny vážený Žid sa s ňou nerozprával, Ježiš však áno.

Žena postupne spoznáva Ježišovu pravú identitu. Najprv v ňom vidí obyčajného Žida, postupne ho nazýva „Pane“, čo je prejavom úcty. Neskôr spoznáva že Ježiš je „Prorok“. Na Ježišovu výzvu, aby priviedla svojho muža, odpovedá: „Nemám muža.“ Ježiš odpovedá: „A ten, s ktorým teraz žiješ nie je tvojím mužom...“ Neznámy Žid zalistoval v knihe jej života a prečítal jej tmavú stránku.

Žena však vyznáva svoj hriech, zažíva oslobodenie a vchádza do svetla. Je slobodná. „Vidím že si prorok... Viem, že príde Mesiáš zvaný Kristus.“ V týchto slovách sa skrýva hlboké pokánie.

Len čo to dopovedala, ocitla sa vo svetle, ktoré zatiaľ v jej krajine nikto nezakúsil – stála pre Mesiášom. Ježiš sa s ňou ďalej rozpráva, neodsudzuje ju. Stretnutie s Mesiášom sa hlboko dotklo jej srdca, čo napokon dokazuje jej následné konanie. Keď vstúpia do tohto rozhovoru učeníci, vie, že už tu nemá čo robiť alebo hovoriť. Mlčí, vstane a začína konať. Kým sa Ježiš rozpráva s učeníkmi, Samaritánka sa vracia do mesta k spoluobčanom. Vedro nechá pri studni. Už nepotrebuje chodiť s vedrom k studni pre vodu. Vedro je symbolom starého života, ktorý opustila.

Teraz nastala dôležitá zmena: žena beží v ústrety ostatným, aby šírila dobrú správu. Stretnutie s Ježišom obnovuje vzťah medzi ňou a ostatnými obyvateľmi mesta. Svedectvom tejto ženy sú obyvatelia mesta pozvaní, aby zanechali starý spôsob života a vydali sa za Ježišom.

3. Dramatizácia textu v skupinách

Dramatizácia s rozdelenými úlohami, kde sa vopred určia postavy a situácia na tému Stretnutie Ježiša so Samaritánkou. Učiteľ rozdelí žiakov do štyroch skupín (Samaritánka, obyvatelia mesta, učenici, studňa), každá z nich má rozprávať o stretnutí Ježiša Krista ústami jednej z týchto osôb.

4. Pieseň - Timothy - Ku komu pôjdem

Žiaci si vypočujú nasledujúcu pieseň a konfrontujú ju s vlastným životom. Môžu povedať, ktorá myšlienka ich najviac oslovila, čo je pre nich vzácné, čo si práve pri vypočutí piesne viac uvedomili. V závere môže zaznieť odpoveď na otázku, po čom túži človek, ktorý hovorí slová tejto piesne (túži po šťastí, ktorí sa nepomnie).

Ku komu pôjdem, veď slová večného života máš dal si mi vieru, viem, že si Mesiáš.

Ku komu pôjdem, kto iný dať môže to, čo ty máš pri tvojich nohách bezpečný úkryt mám.

@: Ku komu pôjdem, slová večného života máš keď som smädný z tvojich rúk
v mojej duši padá jarný dážď
veď ak niekto žizni môže k tebe prísť
dáš mu napiť večný smäd uhasíš
prúdy vody živej tečú zo všetkých
čo z tebou kráčajú.

Ku komu pôjdem kto-kde je taký Boh ako si ty v lone mojej matky ty si ma utvoril.

Ku komu pôjdem na dlaniach svojich rúk vyrýl si ma vieš po čom túžim, vieš kde to môžem nájsť.

ZÁVER

1. Námet na prežívanie pôstu

Niet snád' medzi nami nikoho, kto netúži po šťastí. Samaritánka pri studni bola smädná po šťastí. A po rozhovore s Ježišom, po jeho odpustení odchádza občerstvená. Natrvalo. Pocítila, akú silu má jeho slovo. Už sa nebojí ľudí, lebo pri Ježišovi zažila pocit prijatia, odpustenia bez posudzovania a o túto radosť sa chce podeliť s ostatnými.

K nám dnes Boh hovorí vo Svätom písme. Sväté písmo je pre nás posilou vo viere, pokrmom duše, čistým a nevysychajúcim prameňom duchovného života. Nech je pre nás príklad Samaritánky inšpirujúci. V období Pôstu, kedy máme príležitosť zastaviť sa, zamyslieť sa nad svojím vzťahom s Bohom, môžeme počas 40-tich dní premýšľať o vzácných odkazoch pre nás, ktoré nachádzame vo Svätom písme. Na každý deň si vyberieme jeden odkaz. Môžeme o ňom premýšľať a hlavne podľa toho žiť. Čo nás viac osloví, o to sa môžeme podeliť so svojimi blízkymi alebo si to zapísať do svojho srdca a mysle. Aby sme posolstvo mali počas dňa k dispozícii, môžeme si vyhotoviť malý trhací kalendár alebo si myšlienku zapísať na svoju nástenku v izbe, či v triede, alebo na inom viditeľnom mieste. Je dôležité, aby Ježiš bol pre nás prameňom živej vody, ktorá prúdi do večného života. (predložené vety vychádzajú z evanjelia na každý deň pôstu v tomto roku).

1. Pôstny deň. Nezatvrdzujte dnes svoje srdcia, ale počúvajte Pánov hlas.
2. Pôstny deň. Robte pokánie, hovorí Pán; priblížilo sa nebeské kráľovstvo.
3. Pôstny deň. Milujte dobro a nie zlo; budete žiť a Pán bude s vami.
4. Pôstny deň. Nechcem smrť bezbožného, hovorí Pán; ale aby sa odvrátil od svojej cesty a žil.
5. Pôstny deň. Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.
6. Pôstny deň. Vyvolil som si toto miesto a posvätil som ho, hovorí Pán; aby tam bolo moje meno naveky.
7. Pôstny deň. Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.
8. Pôstny deň. Obráťte sa ku mne celým svojim srdcom, hovorí Pán; veď som dobrotivý a milosrdný.
9. Pôstny deň. Bože, stvor vo mne srdce čisté; navráť mi radosť z tvojej spásy.

10. Pôstny deň. Odvrhnite od seba všetky svoje hriechy, hovorí Pán; a obnovte si srdce i ducha.
11. Pôstny deň. Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy!
12. Pôstny deň. V žiarivom oblaku bolo počuť Otcov hlas: Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho!
13. Pôstny deň. Tvoje slová, Pane, sú Duch a život. Ty máš slová večného života.
14. Pôstny deň. Odvrhnite od seba všetky svoje hriechy, hovorí Pán; a obnovte si srdce i ducha.
15. Pôstny deň. Blažení tí, čo bývajú v tvojom dome, Pane, a bez prestania ťa velebia.
16. Pôstny deň. Blahoslavení sú tí, čo zachovávajú Božie slovo v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu.
17. Pôstny deň. Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna; každý, kto v neho verí, má večný život.
18. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otče zhrešil som proti nebu i voči tebe.
19. Pôstny deň. Pane, ty si naozaj Spasiteľ sveta; daj mi živú vodu, aby som už nebola smädná.
20. Pôstny deň. Spolieham sa na Pána, spolieham sa na jeho slovo; lebo u Pána je milosrdenstvo a hojné vykúpenie.
21. Pôstny deň. Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami; a my sme uvideli jeho slávu.
22. Pôstny deň. Tvoje slová, Pane, sú Duch a život. Ty máš slová večného života.
23. Pôstny deň. Obráťte sa ku mne celým svojim srdcom, hovorí Pán; veď som dobrotivý a milosrdný.
24. Pôstny deň. Robte pokánie, hovorí Pán; priblížilo sa nebeské kráľovstvo.
25. Pôstny deň. Nezatvrdzujte dnes svoje srdcia, ale počúvajte Pánov hlas.
26. Pôstny deň. Ja som svetlo sveta, hovorí Pán; kto mňa nasleduje, bude mať svetlo života.
27. Pôstny deň. Milujte dobro a nie zlo; budete žiť a Pán bude s vami.
28. Pôstny deň. Bože, stvor vo mne srdce čisté; navráť mi radosť z tvojej spásy.
29. Pôstny deň. Ja som vzkriesenie a život, hovorí Pán; kto verí vo mňa neumrie naveky.
30. Pôstny deň. Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna; každý, kto v neho verí, má večný život.
31. Pôstny deň. Blahoslavení sú tí, čo zachovávajú Božie slovo v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu.
32. Pôstny deň. Boh tak miloval svet. že dal svojho jednorodeného Syna; každý, kto v neho verí, má večný život.
33. Pôstny deň. Ja som vzkriesenie a život, hovorí Pán; kto verí vo mňa neumrie naveky.
34. Pôstny deň. Nechcem smrť bezbožného, hovorí Pán; ale aby sa odvrátil od svojej cesty a žil.
35. Pôstny deň. Semeno je Božie slovo, rozsievateľ je Kristus. Každý, kto ho nájde, bude žiť naveky.
36. Pôstny deň. Blahoslavení sú tí, čo zachovávajú Božie slovo v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu.
37. Pôstny deň. Nezatvrdzujte dnes svoje srdcia, ale počúvajte Pánov hlas.
38. Pôstny deň. Tvoje slová, Pane, sú Duch a život. Ty máš slová večného života.
39. Pôstny deň. Odvrhnite od seba všetky svoje hriechy, hovorí Pán; a obnovte si srdce i ducha.
40. Pôstny deň. Kristus sa stal pre nás poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno.

Použitá literatúra:

Sväté písmo Starého a Nového zákona. SSV Trnava 2002.

Katechizmus katolíckej Cirkvi. SSV Trnava, 1999.

VRABLEC, J.: Aj ty hľadáš šťastie? SÚSCM Rím, 1995.

Príbeh o šťastí nešťastí: Dostupné na: <http://adamdebmar.sk/tag/motivacny-pribeh/>

Pieseň Timothy: Ku komu pôjdem. Dostupné na: <http://www.youtube.com/watch?v=tLOsFv7FBY&feature=kp>

Liturgické čítania. Dostupné na: <http://lc.kbs.sk/>

Spracovala Mgr. Jana Pojezdalová, PhD.

MODLITBA S DÔVEROU - LECTIO DIVINA LK 11,9-13

V Roku Sedembolestnej a v rámci katechézy farského spoločenstva a rodinnej katechézy vám ponúkame katechézu s prvkami Lectio divina.

Ciel

Kognitívny: Oboznámiť sa s posolstvom biblického textu (Lk 11, 9-13) o význame a dôležitosti modlitby.
Afektívny: Aplikovať modlitbu – ako rozhovor s Bohom v každodennom živote.

Obsahová línia /model/: kerygmatický

Pomôcky: Sväté písmo, svieca, obrázok Panny Márie pri obetovaní Ježiša

Metódy: Lectio divina, slávnosť Svätého písma, brainstorming

Cieľová skupina: 2. stupeň ZŠ a starší

Úvod

Privítanie, krátka modlitba.

1. Čítanie

Čítanie evanjeliového textu (môže sa prečítať dvakrát, dôležitý je priestor na ticho) Cieľom tejto etapy je priblížiť inšpirujúci text – Lk 11, 9-13.

Aj ja vám hovorím: „Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak niekoho z vás ako otca poprosí syn o rybu, vari mu dá namiesto ryby hada? Alebo ak pýta vajce, podá mu škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!“

Práca s skupine (brainstorming):

Katechéta rozdelí mladých do skupín. Položí otázku,

alebo zadá kľúčové slovo, ktoré skupina zapíše do stredy plagátu, v tomto prípade to môže byť slovo **DÔVERA**. Úlohou žiakov je hľadať čo najviac odpovedí alebo súvisiacich slov, ktoré hovoria alebo zapisujú na plagát. Ak žiaci zapisujú slová na plagát, počas práce sa nerozprávajú a nehodnotia. Zapisované slová sledujú a môžu sa tak navzájom inšpirovať svojimi nápadmi. Po ukončení práce je úlohou každej skupiny vybrať jedno najvýstižnejšie slovo, na ktorom sa dohodnú a ktoré zvýraznia. Potom nasleduje predstavenie výsledkov práce v pléne. Jeden zo skupiny číta všetky výrazy a v závere prečíta najvýstižnejší výraz, pričom zdôvodní výber výrazu.

2. Meditácia

Katechéta zhrnie to, čo účastníci hovorili a podá zásadné myšlienky celého biblického textu formou meditácie.

Sv. František Saleský často hovorieval, že niektorí ľudia sa podobajú svojou modlitbou pštrosovi, iní sliepke a iní orlovi.

Pštros nepoužíva svoje krídla a spolieha sa len na svoje nohy. Keď je zle, dá sa na útek a keď je najhoršie, strčí hlavu do piesku. Jemu sa podobajú ľudia, ktorí sa nemodlia a spoliehajú sa len na svoju silu a schopnosti. Keď je najhoršie, odchádzajú zo života ako zúfanci.

Sliepka používa svoje krídla aspoň vtedy, keď je náhle ohrozená nejakým nebezpečenstvom. V tú chvíľu s pokrikom vzlietne, aby sa zachránila. Jej sa podobá svojou modlitbou ten človek, ktorý sa modlí len vtedy, keď mu hrozí nejaké nebezpečenstvo a niečoho sa obáva: v nebezpečnej chorobe, pred ťažkou skúškou, pred vážnym rozhodnutím, v nebezpečenstve smrti a pod. Keď však nebezpečenstvo pomine, zase modlitbu zanedbáva. Akoby si sa ty pozeral na priateľa, ktorý by sa k tebe hlásil len vtedy, keď by ťa potreboval?

Orol používa svoje krídla pravidelne každý deň a vznáša sa nimi do závratnej výšky... Podobne aj človek, skutočne zbožný, povznáša sa na krídlach modlitby k Bohu ráno, večer a kedykoľvek v priebe-

hu dňa aspoň krátkou modlitbou. Máme sa modliť nielen vtedy, keď si chceme u Boha niečo vyprosiť. Máme sa modliť často, aby sme ho modlitbou ctili, oslavovali aj ako svojho najvyššieho Pána a za všetko mu ďakovali.

Pôstne obdobie nás pozýva stráviť viac času v modlitbe. Zo Svätého písma vieme, že najlepší spôsob, ako nájsť Boha, je aktívne ho hľadať. Ježiš nás povzbudzuje, aby sme boli vytrvalí. Sľúbil nám, že tí, ktorí ho hľadajú, ho nájdu, a tí, ktorí prosia, dostanú. Len v Starom zákone nájdeme viac ako na päťdesiatich miestach výzvy, aby sme hľadali Pána, jeho múdrosť, jeho kráľovstvo. (napr. Dt 4, 29; 1 Krn 16, 11; Ž 63, 1; Prís 8, 17; Iz 55, 6; Jer 29, 3; Am 5, 4).

Ako sa máme správne modliť? Dieťa v tomto Ježišovom podobenstve prosilo svojho otca o chlieb a vodu. Keby si dieťa žiadalo jedovatého hada, bol by jeho múdry otec vyhovel tejto jeho prosbe? Kristus nám v prečítanom úryvku predstavil charakter nebeského Otca. Nie je sebecký, lakomý alebo taký, ktorý by nerád dával. Nemusíme žobrať alebo sa pred ním plaziť, keď prichádzame so svojimi prosbami. On je milujúci Otec, ktorý nám rozumie, stará sa o nás a potešuje nás. Ak dokážeme byť láskaví my k sebe, o koľko viac je dobrý Boh, podľa obrazu ktorého sme boli stvorení.

3. Aplikácia

Každý z nás by si mal uvedomiť, že biblický text, nad ktorým uvažujeme, obsahuje pravdu, ktorá má hodnotu a je aktuálnym posolstvom aj v našej dobe. Katechéta požiada účastníkov katechézy, aby sa zamysleli nad dôležitosťou utrpenia v ich živote.

Niekedy sa môže stať, že vo svojich modlitbách prosíme „o jedovatého hada“ a nevzdáme sa len tak toho, o čo prosíme. Keďže sa učíme poznávať Boha ako milujúceho Otca, učme sa prosiť o veci, ktoré sú dobré pre nás a on nám ich dá.

Dobrí otcovia, aj keď niekedy robia chyby, správajú sa k svojim deťom dobre. O čo lepšie sa správajú k svojim deťom náš dokonalý nebeský Otec! Ten

najdôležitejší dar, ktorý nám kedy dal, je Duch Svätý (Sk 2,1-4). To o ňom Ježiš sľúbil, že ho dostanú všetci veriaci po jeho smrti, vzkriesení a po návrate do neba (Porov. Jn 15,26).

Aktivita

Nasledujúce citáty sú Božou odpoveďou na pomoc Ducha Svätého pri našej modlitbe. Čo nám cez ne chce Pán Boh povedať? Zapiš si, čo ťa oslovilo.

Jn 4, 23	.....
Lk 3,21-22	.....
Rim 8,26	.....
1 Sol 5,17-18	.....
Júd 20,21	.....
Ž 32,6	.....

Diskusia

Ako nám môže Duch Svätý pomôcť v modlitbe? O ktoré veci alebo situácie by si chcel dnes nebeského Otca poprosiť alebo mu poďakovať?

Počas aktivity môže hrať v pozadí pokojná hudba. Na záver aktivity by mal katechéta zdôrazniť dôležitosť dôvery a odovzdanosti do Božích rúk - pomoc Ducha Svätého.

Aktivita by mala spontánne prejsť do modlitby.

4. Modlitba

Môže byť vytvorený priestor pre spoločnú modlitbu. Je vhodné, aby vychádzala z daného Božieho slova. Modlitba má za cieľ oslavovať Boha, ďakovať mu a prosiť ho. Božie slovo si vyžaduje odpoveď. Boh k nám hovorí v Božom slove a my mu odpovedáme. Odporúča sa, aby v modlitbe zazneli slová: dôvera, viera, odovzdanosť, odvaha, pomoc Ducha Svätého, poďakovanie za dar spoločenstva (súčasťou modlitby môže byť aj prečítaný úryvok Lk 11, 9-13).

5. Kontemplácia

Odporúča sa zotrvať v tichosti pred Božou tvárou. Táto časť je zhrnutím všetkých doterajších častí. Záleží na tom, aby Božie slovo vstúpilo do nášho života a začalo nás premieňať. Na základe jeho obsahu (posolstva) sa usilujeme o nový pohľad na život, na uda-

losť, históriu, skúsenosti, rôzne situácie. Osvojujeme si Boží pohľad na svet, ktorý nás povzbudzuje konať stále viac v súlade s Božou vôľou. Pre umocnenie modlitby môže katechéta pomocou dataprojektora prezentovať jeden obraz alebo krátky text (jedno - dve slová) z prečítaného úryvku (alebo symbol, ktorý je prepojený s témou, napr. zložené ruky k modlitbe, sviecu, holubicu – symbol Ducha Svätého).

Záver

Na záver stretnutia katechéta povzbudí prítomných k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej

modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti. Na záver môže nasledovať vhodná pieseň.

Spracoval: Marián Majzel

Použitá literatúra:

Sväté písmo, SZ a NZ, SSV; KKC
Biblia s aplikáciami pre život;
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi
pre mladých

SILA VZKRIESENIA

Georg Friedrich Händel bol v roku 1737 postihnutý mozgovou príhodou. Mal vtedy 52 rokov. Pravá časť tela bola ochrnutá. Lekár prehlásil: Mozog je zasiahnutý. Snáď sa podarí udržať ho pri živote. Ale muzikanta sme stratili. Niekoľko týždňov bol Händel bezvládnny. Nemohol chodiť, písať, hovoriť. Lekár ho potom poslal do kúpeľov v Aachen s nádejou, že to možno bude znamenať isté zlepšenie. Vôľa majstra zostala nezlomená. On chcel žiť a tvoriť a táto vôľa v ňom robila divy i napriek zákonom prírody. I keď ho lekári varovali, aby nezostával viac ako 3 hodiny v horúcej vode, že to jeho srdce nevydrží, zostával tam denne 9 hodín s jedinou túžbou – zachrániť svoje zdravie. Po týždni sa mohol postaviť na nohy, po druhom týždni hýbal ochrnutou rukou. Keď opúšťal kúpele, zastavil sa v kostole. Sadol za organ. Najprv sa letmo dotkol ľavou rukou kláves, potom to skúšal i pravou. Začal hrať. Hudba znela jasne a čisto a rozliehala sa priestormi chrámu. Dole počúvali ľudia. Ešte nikdy nepočuli takto hrať. Händel hral a hral, opäť našiel svoju reč, ktorou ho-

voril k Bohu, k večnosti i k ľuďom. Mohol znova hrať a znova tvoriť. Priestormi chrámu znelo jasné Aleluja z Mesiáša: Vstal z mŕtvych Kristus, víťazný Pán náš a znovu príde k nám, v sláve príde súdiť sám. Bez konca bude jeho kráľovstvo. On vládne bez konca na veky – Kráľ kráľov a Pán Pánov. Bez konca bude jeho kráľovstvo.

**Na Veľkú noc zaznieva toto Aleluja
i v našich chrámoch.**

**Dovoľme, aby odznelo i v našich
srdciach,**

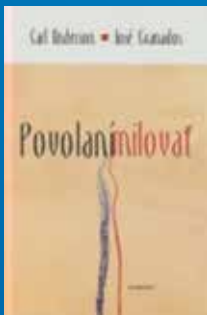
aby i nás zasiahla moc vzkriesenia.

**Nech i nastávajúce pôstne obdobie je
dobrou prípravou na to,**

**aby sme prežili radosť zo stretnutia
so zmŕtvychvstalým Pánom,**

**aby nás naplnil svojou silou, láskou
a pokojom.**

Vydal: Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy Spišská Nová Ves pre vnútornú potrebu. Internet: www.dkuspis.sk
E-mail: dkuspis@dkuspis.sk. Redakcia: Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy, Levočská 10, 052 01 Spišská Nová Ves. Cenzor: ThLic. Viktor Pardeľ. Zodpovedná redaktorka: PaedDr. Klára Soľanová, PhD. Redakčná rada: ThLic. Marián Majzel, Mgr. Božena Nemčiková. Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský biskup, RKBÚ v Spišskom Podhradí – Spišskej Kapitule, prot. č. 1 376/13/Mj/27. 6. 2013. Vydávané elektronicky. Sadzba a grafická úprava: DARIUS IT, s. r. o.

C. Anderson, J. Granados: **POVOLANÍ MILOVAT – priblíženie teológie tela Jána Pavla II.**

Ján Pavol II. pomocou Teológie tela ponúka stať sa schopnými znovu objavovať plnosť bohatstva biblickej antropológie. Autori tohto diela predstavujú obsah katechézy Jána Pavla II. o ľudskej láske a jej mieste v Božom pláne. Obohacujú ju o poéziu Karola Wojtyły a významné diela literatúry, „teológiu tela“ zasadzujú ju do kontextu „teológie lásky“ Benedikta XVI., zdôrazňujú spoločenstvo osôb ako prostredie civilizácie lásky.

Cena: 6,50 €

Mary Healyová: **MUŽI A ŽENI JSOU Z RÁJE – průvodce Teologií těla Jana Pavla II.**

Boh nás neustále pozýva, aby sme sa vrátili „späť na začiatok“, aby sme znova objavili jeho nádherný plán s ľudstvom. Až keď tomuto pôvodnému plánu porozumieme a začneme podľa neho žiť, môžeme nájsť odpovede na naše hľadanie a znova získať nádej na vzťahy plné hĺbky a skutočnej lásky.

Cena: 5,50 €

West Christopher: **TEOLÓGIA TELA PRE ZAČIATOČNÍKOV**

Teológia tela pre začiatčníkov sviežim spôsobom „predkladá“ ohromujúce poslanstvo Jána Pavla II. Do jazyka bežného čitateľa. Odkrýva hlboké súvislosti medzi sexualitou a najdôležitejšími otázkami ľudskej existencie o zmysle a ciele života, o tvoriteľskom diele ako muža a ženy a pod.

Cena: 4,40 €

Evert Jason: **TEOLÓGIA JEJ/JEHO TELA**

Kniha je určená najmä tínedžerom, ale aj ich rodičom, kňazom, učiteľom, animátorom. Všetkým, ktorí chcú mladým porozumieť a ktorí chcú s nimi diskutovať aj na takú intímnu tému akou je sexualita.

Cena: 6,00 €

Gabriela Kuby : **GLOBÁLNA SEXUÁLNA REVOLÚCIA**
– strata slobody v mene slobody

Je predstavená v súvislostiach: myšlienkoví priekopníci od čias Francúzskej revolúcie, obrat od feminizmu k gender-ideológii, strategické globálne presadenie gender-ideológie prostredníctvom OSN, EÚ a národných vlád, politické znásilnenie jazyka, epidemické rozšírenie pornografie, zrušenie všetkých morálnych noriem prostredníctvom zrovnoprávnenia všetkých foriem sexuálnej orientácie, prevýcho-va mládeže v školách a škôlkach predčasnou sexualizáciou.

Cena: 10,50 €

Maurizio Pietro Faggioni: **ŽIVOT V NAŠICH RUKÁCH –**
manuál teologickej bioetiky

Kniha obsahuje kurz teologickej bioetiky. Je to morálna úvaha o živote a zákrokoch na živote z teologickej perspektívy, čiže v horizonte zmyslu vymedzeného kresťanskou vierou. Vo svete, ktorý, ako sa zdá, stratil zmysel pre ľudskú dôstojnosť, katolícka bioetika je ozvenou prorockého a zaväzujúceho ohlasovania, a preto pozdvihuje svoj hlas na obranu ľudského života od jeho úsvitu až po jeho koniec vo všetkých okolnostiach a podmienkach.

Cena: 10,00 €

HARVEY: **PRÍŤAŽLIVOSŤ ROVNAKÉHO POHLAVIA**

Publikácia je usmernením pre rodičov a vychovávateľov. Venuje sa komplexnej problematike homosexuality a homosexuálneho správania. Jej cieľom nie je dať vyčerpávajúcu odpoveď, ale skôr načrtnúť niekoľko perspektív, v prvom rade pre tých, ktorí sa s ňou môžu často stretávať.

Cena: 10,00 €

Reitmayerová, Broumová: **CÍLENÁ ZPĚTNÁ VAZBA**

Cílená spätná väzba sa využíva vedome ale i nevedome prakticky vo všetkých oblastiach vzdelávania, pri aktivitách a pod. Kniha podrobne zoznamuje s cieľnou spätnou väzbou, podáva prehľad teoretických základov a konkrétne praktické príklady. Poukazuje na to, ako môže byť cílená spätná väzba prínosom tak pre učiteľa ako i žiakov. Je v nej uvedených 80 techník s podrobným metodickým postupom. Kniha je vhodným študijným materiálom i pre učiteľov náboženstva.

Cena: 12,12 €

Anselm Grün, Jan-Uwe Rogge: **KDYŽ SE DĚTI PTAJÍ NA BOHA**

Ako s deťmi hovoriť o Bohu, čo im povedať skôr a čo neskôr, ako im predkladať slová Svätého písma do zrozumiteľnej reči, alebo či stačí sa s nimi modliť a vychovávať ich tak, ako to robí väčšina – spoliehať sa na výchovnú inštitúciu a na to, že sa deti o Bohu dozvedia samy? Ako vytvárať „rodinnú spiritualitu“ tak, aby bola pre deti prijateľná a stráviteľná?

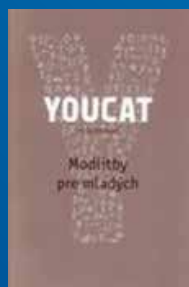
Cena: 14,12 €

YOUCAT – **Katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých**

Preložený Katechizmus Katolíckej cirkvi do jazyka mladých. Je rozdelený na štyri časti – verím, desatoro, sviatosti a modlitba. Zaujímavé spracovanie vzniklo pod vedením viedenského arcibiskupa Christophu Schönborna.

Cena: 8,00 €

YOUCAT – **Modlitby pre mladých**

Kniha je súborom zozbieraných starých i nových modlitieb, modlitieb zo Svätého písma, modlitieb veľkých učiteľov duchovného života z dávnej milosti i našich súčasníkov. Má dve časti: Prvá časť zachytáva dvojtýždňový cyklus ranných a večerných modlitieb. V druhej časti sú modlitby na najrozličnejšie témy a príležitosti. Sú námetom i na to, ako formulovať svoje vlastné modlitby.

Cena: 5,50 €

YOUCAT – **Príprava na birmovku**

Kniha je sprievodcom počas prípravy na birmovku. Sú v nej zaujímavé podnety na prežívanie viery. Nechýbajú zaujímavé príklady zo súčasného života a podnetné odkazy na dve dôležité knihy – Bibliu a Youcat.

Cena: 5,00 €

PEXESO – **Katedrály Slovenska**

Zobrazuje exteriér a interiér všetkých súčasných katedrálnych chrámov Rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku. Pod obrázkami je názov patróna katedrály, dátum liturgického slávenia a zaradenie katedrály do diecézy, eparchie alebo ordinariátu. Podfarbenie textov jednotlivých diecéz je zhodné s farbami na mapách zverejnených na www.kbs.sk/obsah/sekcia/cirkevne-provincie.

Cena: 0,35 €